

Talonmiehen työtä ja siivousta koskeva

TYÖEHTOSOPIMUS

1.4.2010 – 30.4.2012

SISÄLLYS

I YLEISMÄÄRÄYKSET	4
1 § Soveltamisala	4
2 § Työsopimus	4
3 § Työnjohto- ja valvontaoikeus	4
4 § Sivutoimet	4
5 § Talonmiehen peruspalkkaan sisältyvät työt	4
6 § Työvälineet ja -tarvikkeet	7
7 § Työkohteiden mitoitus	7
II PALKKAHINNOITTELUPERUSTEET	8
8 § Yleisluontoiset työt	8
9 § Ulkopuhtaanapito	8
10 § Lämmitys	9
11 § Jätehuolto	10
12 § Porrassiivous	11
13 § Nurmikonhoito	12
14 § Talopesulan ja -saunan hoito	13
III PALKKAMÄÄRÄYKSET	14
15 § Pistearvot ja vähimmäispalkat	14
16 § Paikkakuntakalleusluokitus	15
17 § Ammattitaito- ja kokemusvuosilisät	15
18 § Päivystyskorvaus	16
19 § Palkanmaksuajankohta	17
20 § Palkanlaskenta-aika työsuhteen päättyessä	17
21 § Muita palkkamääräyksiä	17
IV TALONMIEHEN TYÖ- JA VAPAA-AJAT	18
22 § Säännöllinen työaika	18
23 § Viikoittainen vapaa-aika	20
24 § Työajan määrittely	21
25 § Vapaapäivät	21
26 § Itsenäisyys- ja vapunpäivä	22
27 § Ylityökorvaukset	22
28 § Yötyö ja satunnainen yötyö	22

V SOSIAALIETUUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	22
29 § Vuosiloma	22
30 § Sairausajan palkka	25
31 § Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa hoitovapaa sekä osittainen hoitovapaa	30
32 § Lääkärintarkastukset	31
33 § Ryhmähenkivakuutus	34
34 § Työsuhdeasunto	34
VI TYÖSUHTEEN PÄÄTTÄMINEN JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN	36
35 § Työsopimuksen irtisanominen	36
36 § Erimielisyyksien sovittelu	37
VII ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ	37
37 § Paikallinen sopiminen	37
38 § Ammattiosaston valitsema pääluottamusmies	38
39 § Ammattiyhdistyksen jäsenmaksujen perintä	38
40 § Työrauhavelvoite	38
41 § Sopimuksen voimassaoloaika	39
42 § Muutosesitys	39
43 § Sopimusasiakirjat	39
PÖYTÄKIRJA TALONMIEHEN TYÖTÄ JA SIIVOUSTA KOSKEVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN SOLMIMISEKSI	40
LIPUTUSOHJEET	41
VIIKOITTAISEN VAPAA-AJAN MÄÄRÄYTYMINEN	43
VÄKIVALLAN UHAN TORJUMISTA KOSKEVA PÖYTÄKIRJA	44
ERIMIELISYYSMUISTION MALLI	45
ASIAHAKEMISTO	46

I YLEISMÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala

Tällä Kiinteistöpalvelut ry:n ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n välisellä työehtosopimuksella määrätään Kiinteistöpalvelut ry:n jäsenenä olevien asunto- ja kiinteistöyhtiöiden sekä yksittäisten kiinteistöjen ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n jäsenenä olevien talonmiehinä ja siivoojina toimivien työntekijöiden työ- ja palkkasuhteet.

Työnantajan ja työntekijöiden välisiin työ- ja palkkasuhteisiin voidaan talonmiehen työtä ja siivousta koskevan työehtosopimuksen sijasta soveltaa kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskevaa työehtosopimusta edellyttäen, että työsuhteet ovat päätoimisia ja että työnantaja ja työntekijä keskenään asiasta sopivat.

2 § Työsopimus

Työsopimusta solmittaessa tai muutettaessa työnantaja osoittaa työsopimuksen mukaiset työt, työajan ja työpaikan. Työntekijä sitoutuu suorittamaan nämä työt työnantaja johdon ja valvonnan alaisena.

Työnantajan on annettava työntekijälle työsopimuslain 2:4 §:n mukaisesti kirjallinen selvitys työsuhteen keskeisistä ehdoista, elleivät nämä ehdot sisälly kirjalliseen työsopimukseen.

Liitot suosittelevat, että työsopimus tehdään kirjallisesti ja että siihen liitetään työnantajan osoittamiin töihin ja työkohteiden mitoittamiseen perustuva 7 §:n mukainen talonmiehen peruspalkkalaskelma asemapiirroksineen.

Osa-aikaisen työntekijän kanssa sopimus on tehtävä kirjallisesti.

Työsopimusta tehtäessä työnantaja ja työntekijä voivat sopia työsopimuslain mukaisesta koeajasta. Työsopimuslain mukaan koeaika on enintään 4 kuukautta ja työnantajan järjestäessä työhön liittyvän koulutuksen, joka kestää yhdenjaksoisesti yli 4 kuukautta, enintään 6 kuukautta. Kahdeksaa kuukautta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työsopimuksen kestosta.

3 § Työnjohto- ja valvontaoikeus

Työnantajalla on työsopimuslain mukainen työnjohto- ja valvontaoikeus.

4 § Sivutoimet

Päätoimisella työntekijällä ei saa olla sivutoimia varsinaisena työaikana. Työajan ulkopuolella suoritettu sivutoiminen työ ei saa aiheuttaa haittaa päätoimien suorittamiselle.

5 § Talonmiehen peruspalkkaan sisältyvät työt

Talonmiehen tulee suorittaa työaikanaan pääasiallisesti ilman välitöntä työnjohtoa kiinteistön ylläpitoon, huoltoon, korjauksiin, lämmitykseen, puhtaanapitoon ja siivoukseen liittyvät tehtävät luvanvaraisia töitä lukuun ottamatta työnantajan antamien ohjeiden ja pisteytyksen mukaisesti.

Talonmiehen tehtäviin kuuluvat esimerkiksi:

Yleisluontoiset tehtävät työaikana

- a) Valvoa taloa yleensä. Työntekijä on velvollinen ilmoittamaan heti työnantajalle epäkohdista ja vioista, jotka aiheuttavat tai saattavat aiheuttaa haittaa tai vahinkoa ja joita työntekijä ei voi tai ole velvollinen itse korjaamaan. Kuitenkin työntekijä on velvollinen ryhtymään toimenpiteisiin enemmän vahingon estämiseksi.
- b) Vastaanottaa ja tarkastaa kiinteistön hoidossa tarpeellisten kulutustavaroiden toimitukset sekä vastaanottaa taloa koskevat ilmoitukset ja toimittaa ne isännöitsijälle.
- c) Jakaa talon asukkaille muuttolomakkeet, vastaanottaa ne täytettyinä sekä toimittaa ne tarkastettuina isännöitsijälle ja edelleen viranomaisille.

Isännöitsijän valvonnan alaisena pitää huolellisesti asukasluetteloa (talonkirjaa).
- d) Huolehtii yhteisessä käytössä olevien tilojen avaimista.
- e) Avata aamuisin ja sulkea iltaisin portit ja porrasovet sovittuna aikana sekä valvoa, ettei portaissa ja pihalla oleskele asiaankuulumattomia henkilöitä.
- f) Hoitaa valot sekä vaihtaa särkyneiden lamppujen, lampunkupujen ja varokkeiden tilalle uudet.
- g) Rasvata talon yhteisessä käytössä olevien ovien lukot, saranat ja sulkijat sekä voidella talolle kuuluvat koneet ja muut koneelliset varusteet, lukuun ottamatta hissejä, ilmastointi- ja jäähdytyslaitteita.
- h) Suorittaa liputus virallisina ja yleisinä liputuspäivinä liputusohjeiden mukaisesti. Liputusohjeet ovat työehtosopimuksen liitteenä 2.

Ylimääräisestä työnantajan määräyksestä tapahtuvasta talokohtaisesta liputuksesta suoritetaan 1 tunnin palkka.
- i) Valvoa talon järjestyssääntöjen noudattamista.
- j) Hoitaa kiinteistön kulutusseurantaan (lämpö, vesi, sähkö) liittyvät tehtävät työnantajan antamien ohjeiden mukaan.
- k) Saunanlauteiden ja penkkien korjaukset, ei kuitenkaan uusien teko.
- l) Hanojen ja tiivisteiden vaihto, ei kuitenkaan linjasulkujen tiivisteiden vaihto. WC-uimuriventtiileiden tiivisteiden vaihto sekä tukkeutuneiden hajulukkojen avaus, lukuun ottamatta WC-hajulukkoja. Pattereiden ilmaus.

Näiden töiden teettäminen ulkopuolisilla ei saa aiheuttaa lisäkustannuksia työnantajalle.
- m) Vähäiset puurakenteiden korjaukset.
- n) Porraskäytävän kaidemuovien vähäinen korjaaminen.
- o) Pihalaatoituksen vähäiset paikkakorjaustyöt.

Talonmiehen tehtäviin eivät kuulu peruskorjausluontoiset työt eivätkä uusien laiterakenteiden asennukset.

Ulkopuhtaanapito

- a) Suorittaa kiinteistöön kuuluvien katu- ja katukäytäväosien sekä piha-alueiden puhtaanapito, lumenluonti ja jääkerroksen hakkaus ja hiekoitus voimassaolevien järjestyssääntöjen ja työnantajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Lumisateen sattuessa järjestää välittömästi tarpeelliset ja sopivat käytävät kadulle ja pihoille sekä tarpeen vaatiessa hiekoittaa ne sekä pitää sisäänkäytävät ja tomutuspaikat vapaana lumesta ja jäästä.

Lumen pudottaminen katoilta ei kuulu talonmiehen tehtäviin. Hänen on kuitenkin pidettävä huoli siitä, ettei katolta putoavista jääpuikoista, lumesta tai muusta sellaisesta aiheudu vaaraa ohikulkijoille, ryhtymällä tarpeellisiin varotoimenpiteisiin ja ilmoittamalla asiasta talon isännöitsijälle. Katolta pudotettavan lumen tai katolta pudonneiden suurten lumimäärien poissiirtämistä maksetaan eri korvaus.

Tämän työehtosopimuksen 9 §:n mukaisesti mitatuilta alueilta tapahtuva lumen siirto ja yli 1,5 m kasoihin luominen eivät kuulu talonmiehen tehtäviin ilman eri korvausta.

- b) Suorittaa jäteasemien tai jätehuoneiden huolto ja puhtaanapito.

Lämmitys

- a) Hoitaa lämpö- ja lämminvesilaitteet ja niihin kuuluvat tekniset tilat ja laitteet työnantajan ja lämmöntarkkailijan antamien ohjeiden mukaisesti.
- b) Huolehtii lämmityksen riittävydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta sääolosuhteiden edellyttämällä tavalla.
- c) Hoitaa kiinteistön kulutusseuranta työnantajan antamien ohjeiden mukaisesti. Kulutusseurantaan kuuluu mittareiden lukeminen, kulutuksen laskeminen ja kulutuksen oikeellisuuden arviointi tavoitekulutuksen perusteella. Työntekijän on toimitettava kulutustiedot ja havainnot poikkeuksellisesta kulutuksesta työnantajalle.
- d) Suorittaa huonelämpötilamittauksia tarvittaessa.
- e) Pitää käyttöpäiväkirjaa.

Siivoustyö

Talonmies vastaa siivouksen suorittamisesta edellyttäen, että siivousta ei ole erotettu talonmiehen toimesta. Muussa tapauksessa siivouksen suorittamisesta vastaa erillinen porrassiivoja.

Siivous suoritetaan jäljempänä olevien määräysten ja palkkahinnoittelun mukaisesti.

- a) Porrashuoneet, kellarit ja ullakot siivotaan ja hissien puhtaanapidosta huolehditaan työnantajan antamien ohjeiden mukaisesti.
- b) Pääovet ja niiden sekä hissikorien lasit ja heloitukset pidetään puhtaina.

- c) Sovittujen siivouskertojen yhteydessä puhdistetaan parvekeovet ja -ikkunat sekä porrashuoneiden seinissä, ovissa ja ikkunoissa olevat tilapäiset tahrat, ei kuitenkaan ulottuvuuskorkeuden yläpuolella olevia pintoja. Tahrojen poisto ei edellytä koko pintojen pesua.
- d) Eryteisestä suursiivouksesta voidaan sopia erikseen. Suursiivouksen yhteydessä suoritetaan porrashuoneiden ja kellari- ja ullakkotilojen peruspuhdistus työnantajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Pöytäkirjamerkintä:

Parvekkeiden puhdistus luokitetaan ulkopuhtaanapidossa.

6 § Työvälineet ja –tarvikkeet

Työnantaja kustantaa ja antaa käytettäväksi työvälineet ja tarvikkeet, jotka kohtuuden mukaan ovat tarpeen, jotta työntekijä voisi suorittaa tehtävänsä sopimuksen mukaisesti.

Työntekijä huolehtii ja vastaa työvälineiden, tarvikkeiden ja koneiden kunnossapidosta ja säilyttämisestä työnantajan osoittamassa lukittavassa paikassa.

Milloin työntekijä joutuu hakemaan kiinteistön hoidossa välttämättömiä tarvikkeita, korvaa työnantaja tästä aiheutuvat matkakulut.

7 § Työkohteiden mitoitus

Peruspalkan määrittelemiseksi tarvittavan työkohteiden mitoituksen suorittaa kulakin paikkakunnalla joko paikallisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen edustajat tai työnantaja ja työntekijä keskenään. Milloin paikkakunnalla on molempien osapuolten yhdistykset suositellaan, että jäsenkiinteistöjen mittauksen suorittavat ensisijaisesti mainittujen yhdistysten edustajat.

Työmarkkinajärjestöjen valtuuttamat edustajat allekirjoittavat suorittamansa ja tarkastamansa mittauksensa kussakin työpaikassa työnantajan antamien työ määräysten mukaisesti.

Perusmitoituksen suorittamisesta on sovittava, ellei laillista estettä ole, 14 päivän kuluessa mitoituksen pyytämisestä.

Jos mitoituksen suorittajana toimii työntekijän edustajana paikallinen luottamusmies ja kyseessä on jommankumman osapuolen vaatima ensimmäinen eli perusmittaus tai mitoituksen tarkistus ja jos mittauksesta on 3 momentin mukaisesti sovittu, maksaa ao. työnantaja luottamusmiehelle korvauksena 16,82 euroa perusmittauksesta ja 11,77 euroa tarkistusmittauksesta. Kohtuulliset matkakulut korvataan erillisen selvityksen mukaan, kuitenkin enintään 13,46 eurolla.

Liitot suosittelevat, että ulkopuhtaanapitoalueiden osalta työnantajan määräämät tehtävät selvennetään mittauskohteen asemapiirroksen tehtävin merkinnöin.

II PALKKAHINNOITTELUPERUSTEET

Työntekijän peruspalkka muodostuu 8–12 §:ien mukaisista korvauksista.

8 § Yleisluontoiset työt

Yleisluontoisista töistä lasketaan yhtä huoneistoa kohti 1,0 – 0,8 pistettä kuukaudessa huoneistojen lukumäärästä riippuen seuraavasti:

- Huoneistojen lukumäärä 1-35, huoneistoa kohden 1,0 pist./kk;
35 huoneistoa = 35 pistettä
- Huoneistojen lukumäärä 36–100, huoneistoa kohden 0,9 pist./kk;
100 huoneistoa = 93,5 pistettä
- Huoneistojen lukumäärä 101 ja siitä yli 0,8 pist./kk

Esimerkkejä:

- 1) 40 huoneistoa; $35 \times 1,0 \text{ pist.} + 5 \times 0,9 \text{ pist.} = 39,5 \text{ pistettä}$
- 2) 103 huoneistoa; $35 \times 1,0 \text{ pist.} + 65 \times 0,9 \text{ pist.} + 3 \times 0,8 \text{ pist.} = 95,9 \text{ pistettä}$

Laskennassa otetaan pohjaksi luokittelun edellinen yläraja ja sen mukainen pistehinta, minkä yli menevä osa lasketaan huoneistojen lukumäärän osoittaman pistehinnan mukaan.

Huoneistoiksi lasketaan varsinaiset asuin- ja liikehuoneistot. Kun talonmiehen tehtäviin sisällytetään kiinteistön yleisten tilojen hoitoa, joista ei hänelle suoriteta (esim. 15 §:n mukaista) erillistä korvausta, otetaan nämä tilat huomioon peruspisteitä laskettaessa. Jos tällaisissa tiloissa vaaditaan siivousta, maksetaan siitä siivouksetojen perusteella siivouspistehinnoittelun mukaisesti.

Erikoisrakennuksissa, kuten kirkot, teollisuusrakennukset, teatterit, kokoushuoneet, tennishallit, asuntolat ym. sovitaan yleisluontoisten töiden erilliskorvaus erikseen.

9 § Ulkopuhtaanapito

Ulkoalue tai sen osa luokitellaan sen käyttöä vastaavaan luokkaan työntekijän osoittamien lumityö- ja puhtaanapitovaatimusten mukaisesti.

Työntekijälle maksetaan palkkaa seuraavan luokituksen mukaisesti:

I luokka: Kiinteä lumi- ja jääkerros saa olla enintään 3 cm. Alue on huolellisesti tasoitettava ja hiekoitettava. 16 m² vastaa yhtä pistettä kuukaudessa.

II luokka: Kiinteä lumi- ja jääkerros saa olla enintään 8 cm. Alue on tasoitettava ja hiekoitettava. 20 m² vastaa yhtä pistettä kuukaudessa.

III luokka: Kiinteä lumi- ja jääkerros saa ylittää mainitut määrät, mutta alue on puhdistettava irtolumesta, tasoitettava ja tarpeen vaatiessa hiekoitettava. 24 m² vastaa yhtä pistettä kuukaudessa.

Ulkopuhtaanapitoon luokitetaan myös parvekkeet.

Luokkiin I-III sisältyy myös lumettoman ajan puhtaanapito.

IV luokka: Ulkoilualue, jolla suoritetaan vain puhtaanapitotyötä, siivotaan tarvittaessa. 48 m² vastaa yhtä pistettä kuukaudessa.

Joutoalueiksi katsottavien pihamaiden, metsikköjen, kallioiden, nurmikko- ja puistoalueiden sekä niihin verrattavien alueiden hoidosta sovitaan erikseen.

Ajoväylät lasketaan palkkaan IV luokan mukaan (L kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31.8.1978/669).

Milloin kunta tai muu ulkopuolinen hoitaa ulkoalueet tai osan niistä, ei niitä oteta huomioon työn määrittämisessä.

Työnantajan hankkimat työntekijän käyttöön annetut työtä helpottavat moottori-käyttöiset koneet otetaan huomioon peruspalkkaa laskettaessa seuraavasti:

Traktoreiden ja koneiden osalta, joissa on talvi- tai kesähoitoon tarvittavat hydrauliset lisälaitteet, on konevähennys enintään 25 % ulkoalueiden puhtaanapitopalkkioista. Niiden traktoreiden ja koneiden osalta, joissa on vastaavat ilman hydraulikkaa toimivat lisälaitteet, on konevähennys enintään 15 %.

10 § Lämmitys

Lämmitykseen liittyvistä töistä maksetaan yhtä käytössä olevan kattilan tulipintaneliometriä kohden lämmitettäessä:

a) kevyellä öljyllä	0,6 pistettä kuukaudessa
b) maakaasulla	0,6 pistettä kuukaudessa
c) raskaalla öljyllä	0,7 pistettä kuukaudessa
d) puulla	1,3 pistettä kuukaudessa

Oulussa ja Oulun leveyspiirin pohjoispuolella olevilla paikkakunnilla ovat lämmityksestä laskettavat pistemäärät yhtä kattilan käytössä olevaa tulipintaneliometriä kohden lämmitettäessä:

a) kevyellä öljyllä	1,0 pistettä kuukaudessa
b) maakaasulla	1,0 pistettä kuukaudessa
c) raskaalla öljyllä	1,1 pistettä kuukaudessa
d) puulla	2,0 pistettä kuukaudessa

Mikäli lämmityskattiloiden tulipintaa ei ole ilmoitettu, saadaan käytettävä luku jakamalla kattiloiden kokonaisteho seuraavasti:

• alle 200	Mcal/h	jaetaan luvulla 12
• 200–400	Mcal/h	jaetaan luvulla 12,5
• 401–800	Mcal/h	jaetaan luvulla 13
• yli 801	Mcal/h	jaetaan luvulla 14

Vastaavat tehot ilmoitettuina kilowatteina:

• alle 230	kW	jaetaan luvulla 12
• 230–470	kW	jaetaan luvulla 12,5
• 471–930	kW	jaetaan luvulla 13
• yli 930	kW	jaetaan luvulla 14

Pannuhuoneissa olevien kattiloiden yhteisen tulipinnan lasketaan olevan vähintään 10 m². Taloissa, joissa on kaksi tai useampia kattilahuoneita, lasketaan 10 %:n lisäys kattiloiden tulipintaan.

Kattilan katsotaan olevan käytössä, jos se on ilman erikoistoimenpiteitä käyttövalmiina verkossa.

Kaukolämmitys

Kaukolämmityksessä maksetaan työntekijälle korvauksena lämmitykseen liittyvistä töistä 10 pistettä vastaava palkka.

11 § Jätehuolto

Jäteasemien tai jätehuoneiden huollosta ja puhtaanapidosta maksetaan ensimmäistä 20 asuin- ja liikehuoneistoa kohden 3 pistettä ja jokaista seuraavaa 20 asuin- ja liikehuoneistoa kohti 1 piste kuukaudessa.

Mikäli taloyhtiössä on kompostori ja talonmies veloitetaan sitä hoitamaan, sovi-taan tästä palkkio erikseen.

Jäteasemalla tarkoitetaan erillistä katollista ulkorakennusta ja jätehuoneella rakennuksen sisällä olevaa erillistä tilaa.

Pöytäkirjamerkintä:

Jäteaseman ja jätehuoneen määrittely ei muuta ennen työehtosopimuksen voimaantuloa mahdollisesti sovittuja tästä sanamuodosta poikkeavia järjestelyjä.

12 § Porrassiivous

Kiinteistön yleiset tilat puhdistetaan työnantajan osoittamalla tavalla seuraavasti:

Märkäpuhdistus			
4 krt/kk	8 m ²	kohti	1 piste
2 krt/kk	14 m ²	kohti	1 piste
1 krt/kk	28 m ²	kohti	1 piste
Kosteapuhdistus			
5 krt/vko	6 m ²	kohti	1 piste
3 krt/vko	9 m ²	kohti	1 piste
2 krt/vko	12 m ²	kohti	1 piste
1 krt/vko	24 m ²	kohti	1 piste
Nihkeäpuhdistus tai kuivapuhdistus			
5 krt/vko	9 m ²	kohti	1 piste
3 krt/vko	16 m ²	kohti	1 piste
2 krt/vko	26 m ²	kohti	1 piste
1 krt/vko	52 m ²	kohti	1 piste
1 krt/kk	208 m ²	kohti	1 piste
• märkäpuhdistus = lakaisu + pesu			
• kosteapuhdistus = lakaisu + kosteapyyhintä			
• nihkeäpuhdistus = moppaus			
• kuivapuhdistus = lakaisu			

Hissin puhtaanapidosta lasketaan 1 piste kuukaudessa. Hissittömien portaiden siivouksessa otetaan huomioon siivousvälineiden ja -tarvikkeiden siirrosta 1 piste kuukaudessa porrashuonetta kohden.

Porraskäytävämattojen puhdistuksesta, ei kuitenkaan märkäpuhdistuksesta, suoritetaan porrashuonetta kohti 1 piste kuukaudessa. Kynnysmatot ja vaihtomatot eivät oikeuta pisteeseen.

Vahaus vastaa puolta kertapesua.

Kellaritilojen kuivapuhdistuksesta lasketaan 2 pistettä rakennusta kohden. Ennen 1.1.1994 solmittujen työsuhteiden osalta lasketaan 1,6 pistettä rakennusta kohden, sekä milloin porrashuoneita on useampi kuin yksi, maksetaan 0,4 pistettä yhden ylittävää porrashuonetta kohden lisää.

Kun portaan huoneistoista jokin tai joitakin on muussa kuin asumiskäytössä ja muusta käytöstä aiheutuu huomattavaa siivoustyön lisääntymistä tai vaikeutumista, on siitä suoritettava työnantajan ja työntekijän keskinäiseen sopimukseen perustuva erillinen korvaus.

Mikäli ullakkotilat edellyttävät siivousta, sovitaan korvaus erikseen.

Korjaustöiden aiheuttamista ylimääräisistä siivouksista maksettavasta korvauksesta on sovittava tapauskohtaisesti työnantajan ja työntekijän kesken. Myös suursiivouksesta ja erillisestä siivousohjelmaan kuulumattomasta vahanpoistosta maksetaan erillinen korvaus sopimuksen mukaan.

Sisätiloissa olevien ulosteiden ja oksennusten siivouksesta maksetaan 12,1 euroa.

13 § Nurmikonhoito

Kun talonmies hoitaa nurmikkoalueita, maksetaan siitä korvauksena nurmikon suuruuden mukaan hoitokuukausilta seuraavasti:

Nurmikonhoitopalkkion suuruus 1.5.2010 lukien:

Nurmikon koko		
0-250 m ²	15,48	s/m ² /hoitokk
0-500 m ²	11,71	s/m ² /hoitokk
0-1000 m ²	8,92	s/m ² /hoitokk
1001 m ² ja suurempi	7,57	s/m ² /hoitokk

Nurmikonhoitopalkkion suuruus 1.5.2011 lukien:

Nurmikon koko		
0-250 m ²	15,68	s/m ² /hoitokk
0-500 m ²	11,87	s/m ² /hoitokk
0-1000 m ²	9,04	s/m ² /hoitokk
1001 m ² ja suurempi	7,67	s/m ² /hoitokk

Nurmikonhoitopalkkio lasketaan siten, että pohjaksi otetaan luokittelun edellinen hinnoitteluraja ja sen mukainen m²-hintaa ja siitä yli menevä osa hinnoitellaan nurmikon kokoa osoittavan m²-hinnan mukaan.

Nurmikonhoitopalkkio voidaan myös tasata keskimääräisiksi kiinteiksi kuukausieriksi.

Milloin nurmikkoalueella on hoidettavia istutuksia tai muuten vaaditaan erikoishoitoa, suoritetaan siitä kohtuullinen korvaus.

Nurmikonhoito käsittää kevät- ja syys siivoukset, puhtaanapidon, tarpeellisen kastelun ja leikkauksen sekä lannoitteiden levityksen ja vähäiset paikkakorjaukset työnantajan antamien ohjeiden mukaisesti.

Työnantaja määrää nurmikoiden hoitokuukaudet. Liitot suosittelevat, että nurmikoiden hoitokausi olisi kevätsiivouksen ja syys siivouksen välinen ajanjakso laskettuna täysinä kuukausina.

Mikäli työntekijän työvelvoite on edellä selvitettyä olennaisesti pienempi tai suurempi, voidaan nurmikon hoidossa sopia maksettavaksi työehtosopimuksesta poikkeava korvaus.

Konevähennys

Istuttavien koneiden osalta on konevähennys 25 prosenttia ja muiden vetävien koneiden osalta 15 prosenttia.

Pöytäkirjamerkintä:

Säännös koskee 1.1.1998 jälkeen solmittuja työsuhteita ja niitä vanhoja työsuhteita, joissa konehankinta on tapahtunut em. ajankohdan jälkeen.

14 § Talopesulan ja –saunan hoito

Talopesula

Kun talonmies hoitaa talopesulan tilojen puhtaanapidon, vuorojen jaksamisen ja rahastuksen, maksetaan tästä työstä korvauksena 1.5.2010 lukien 1,931 euroa ja 1.5.2011 lukien 1,956 euroa käyttöpäivältä. Kun talopesulassa on rahastusautomaatit ja käyttäjien hoitama varausjärjestelmä, talopesula huomioidaan peruspisteissä ja siivoustyö hinnoitellaan 12 §:n mukaisesti.

a) Talosauna

Kokonaishoitopalkkio

Kun talonmies hoitaa talosaunan lämmityksen, rahastuksen, saunavuorolistojen pidon, puhtaanapidon sekä peruspuhdistuksen kerran viikossa, maksetaan hänelle 1.5.2010 lukien 4,050 euroa sähkö- ja kaasulämmitteisistä yhden pesuhuoneen saunoista ja kahden tai useamman pesuhuoneen saunoista 5,285 euroa jokaiselta lämmityspäivältä.

Korvauksen suuruudet ovat 1.5.2011 lukien 4,103 euroa yhden pesuhuoneen saunoista ja kahden tai useamman pesuhuoneen saunoista 5,354 euroa.

Siivouspalkkio

Koko saunaosasto on siivottava jokaisena lämmityspäivänä sekä peruspuhdistettava kerran viikossa. Tällöin maksetaan 1.5.2010 lukien 3,354 euroa yhden pesuhuoneen saunoista ja kahden tai useamman pesuhuoneen saunoista 4,637 euroa lämmityspäivää kohti.

Korvauksen suuruudet ovat 1.5.2011 lukien yhden pesuhuoneen saunoista 3,397 euroa ja kahden tai useamman pesuhuoneen saunoista 4,697 euroa lämmityspäivää kohti.

Lämmityspalkkio

Pelkästä saunan lämmityksestä ja saunavuorolistojen pidosta maksetaan 1.5.2010 lukien 1,047 senttiä lämmityspäivältä ja lisäksi sauna lisätään peruspisteisiin.

Korvauksen suuruus on 1.5.2011 lukien 1,061 euroa lämmityspäivältä.

Automatiikalla lämpiävät saunat eivät oikeuta korvaukseen.

Sauna- ja talopesulakorvaukset voidaan myös tasata keskimääräisiksi kiinteiksi kuukausieriksi.

Uima-allashuone

Hinnoittelun perusteena käytettävä neliömäärä lasketaan siten, että allashuoneen pinta-alaan lisätään altaan seinien pinta-alat.

Uima-allashuoneen päivittäisessä hoidosta ja puhtaanapidosta maksetaan 5 m²:ä kohti 1 piste hoitokuukaudessa. Uima-allaslaitteiden hoidosta maksetaan 4 pistettä hoitokuukaudessa. Mikäli allashuone siivotaan harvemmin kuin viitenä päivänä viikossa, jakajana käytetään 1 m²:ä suurempaa arvoa.

III PALKKAMÄÄRÄYKSET

15 § Pistearvot ja vähimmäispalkat

Täysin työkykyiselle 17 vuotta täyttäneelle työntekijälle maksetaan hänen tämän työehtosopimuksen mukaan suorittamastaan työstä palkkaa kuukaudessa seuraavasti:

	Paikkakuntakalleusluokka I	Paikkakuntakalleusluokka II
Pistearvot ovat 1.5.2010 lukien:	4,304 euroa	4,264 euroa
Pistearvot ovat 1.5.2011 lukien:	4,360 euroa	4,319 euroa

Päätoimisten työntekijöiden vähimmäispalkat ovat:

	Paikkakuntakalleusluokka I	Paikkakuntakalleusluokka II
1.5.2010 lukien:	1255,50 euroa	1248,24 euroa
1.5.2011 lukien:	1271,83 euroa	1264,46 euroa

Osapäivätoimisten työntekijöiden perustuntipalkat ovat:

	Paikkakuntakalleusluokka I	Paikkakuntakalleusluokka II
1.5.2010 lukien:	7,128 euroa	7,075 euroa
1.5.2011 lukien:	7,220 euroa	7,167 euroa

16 § Paikkakuntakalleusluokitus

Paikkakuntakalleusluokituksessa noudatetaan valtioneuvoston päätöksen (11.12.2003/10555) mukaista luokitusta.

Sen mukaan I kalleusluokkaan kuuluvat seuraavat kunnat:

Enontekiö, Espoo, Helsinki, Houtskari, Hyrynsalmi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Inari, Iniö, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kauniainen, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kerava, Kirkkonummi, Kittilä, Kolari, Korppoo, Kuhmo, Kuivaniemi, Kuopio, Kuusamo, Muonio, Nauvo, Oulu, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Ristijärvi, Rovaniemen mlk, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Simo, Sodankylä, Tampere, Tervola, Tornio, Utsjoki, Vaasa, Vantaa ja Ylitornio sekä kaikki Ahvenanmaan kunnat. Kaikki muut kunnat kuuluvat II kalleusluokkaan.

17 § Ammattitaito- ja kokemusvuosilisät

Työntekijälle maksetaan koulutukseen, alalla oloon tai työnantajan palveluksessa oloon perustuen joko ammattitaito- tai kokemusvuosilisää. Molempia lisiä ei makseta samanaikaisesti.

Ammattitaito- tai kokemusvuosilisää maksetaan seuraavien määräysten mukaisesti:

Ammattitaitolisät

Työntekijälle, joka on suorittanut ammattitutkintolain (306/94) tarkoittaman kiinteistöhoitajan perustutkinnon maksetaan 4 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on suorittanut ammattitutkintolain (306/94) tarkoittaman kiinteistöhoitajan ammattitutkinnon, suoritetaan 8 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on suorittanut ammattitutkintolain (306/94) tarkoittaman kiinteistöhoitajan erikoisammattitutkinnon, suoritetaan 12 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Jos työnantaja ja työntekijä sopivat, että työntekijä osallistuu yllä mainittujen tutkintojen näyttökokeeseen, maksaa työnantaja tästä aiheutuvat kustannukset.

Pöytäkirjamerkintä:

Jos työntekijä on suorittanut aiemman ammatillista pätevyystutkinnoista annetun lain (32/72) mukaisen ammattipätevyystutkinnon ja työnantaja on maksanut tästä ammattitaitolisää, tämä etuus säilyy edelleen.

Kokemusvuosilisät

a) Päätoimiset työntekijät

Työntekijälle, joka on vähintään 3 vuoden ajan yhdenjaksoisesti työskennellyt päätoimisena kiinteistöhoitotehtävissä, maksetaan 4 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on vähintään 5 vuoden ajan yhdenjaksoisesti työskennellyt päätoimisena kiinteistönhoitotehtävissä, maksetaan 8 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on vähintään 8 vuoden ajan yhdenjaksoisesti työskennellyt päätoimisena kiinteistönhoitotehtävissä, maksetaan 12 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

b) Sivutoimiset työntekijät

Työntekijälle, joka on yhdenjaksoisesti ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 3 vuoden ajan, maksetaan 4 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on yhdenjaksoisesti ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 5 vuoden ajan, maksetaan 8 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työntekijälle, joka on yhdenjaksoisesti ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 8 vuoden ajan, maksetaan 12 prosentilla korotettua palkkaa työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasummasta laskettuna.

Työehtosopimuksessa hinnoiteltujen töiden palkkasumma = pisteytyksen mukainen peruspalkka + nurmikonhoitopalkkio ja sauna- ja talopesulakorvaukset keskimääräisiksi kiinteiksi kuukausieriksi tasattuina.

Soveltamisohje

Alalla olovuosia ja palveluksessa olovuosia laskettaessa ei oteta huomioon alle 3 kuukautta kestäneitä työsuhteita eikä aikaa asevelvollisuuden, isyys- ja hoitovapaan ja opintovapaan osalta.

18 § Päivystyskorvaus

Jos työntekijä on sopimuksensa mukaan velvollinen määräaikoina varsinaisen työajan ulkopuolella oleskelemaan hoitamansa kiinteistön alueella tai sen välittömässä läheisyydessä, josta hänet voidaan tarvittaessa välittömästi tavoittaa, on hänelle suoritettava päivystyskorvauksena

1.5.2010 lukien 1,758 euroa tunnilta ja

1.5.2011 lukien 1,781 euroa tunnilta.

Päivystysaikana työntekijä hoitaa samaan korvaukseen säännönmukaisesti toistuvat vähäiset työt, kuten iltaisin portaikkojen ja pihan tarkistuksen, ovien ja porttien sulkemisen, valojen hoidon sekä liputuksen.

Liitot suosittelevat, että jos työnantaja ja työntekijä sopivat varsinaisen työajan ulkopuolella suoritettavista töistä, niin tästä tehdään työsopimukseen kirjallinen merkintä.

Iltapäivystys lasketaan alkavaksi heti työajan päätyttyä.

19 § Palkanmaksuajankohta

Ellei toisin ole sovittu, palkka maksetaan työntekijälle jälkikäteen kerran kuukaudessa.

20 § Palkanlaskenta-aika työsuhteen päättyessä

Ellei muusta ole sovittu, palkanlaskenta-aika on työsuhteen päättyessä 7 päivää.

21 § Muita palkkamääräyksiä

Talonmiehen palkka voidaan sopia maksettavaksi kiinteänä kuukausipalkkana, joka määräytyy työehtosopimuksen mukaisten keskimääräisten korvausten perusteella.

Puhelinkorvaus

Kun puhelin, joka on työnantajan tai työntekijän hankkima, katsotaan työn suorittamisen kannalta välttämättömäksi, maksaa työnantaja perusmaksut ja työn vaatimat puhelinmaksut siten kun siitä paikallisesti sovitaan. Tällöin tulee ottaa huomioon myös ennakonpidätystä koskevat määräykset.

Likaisen työn lisä

Mikäli työntekijä joutuu työnantajan määräyksestä suorittamaan seuraavia töitä, suoritetaan hänelle erikseen sovittu korvaus:

- lämmityskattiloissa tai niihin liittyvissä kanavissa tai tyhjentää niitä käsityövälinein
- pohja- ja likakivojen sisällä
- öljysäiliöiden puhdistuksen yhteydessä niiden sisällä
- viemäreiden avauksessa

Reserviläispalkka

Liitot suosittelevat jäsenyrityksille, että kertausharjoituksissa oleville työntekijöille maksettaisiin niin suuri osa palkasta, että perheellinen saa valtion maksaman reserviläispalkan kanssa reservin kertausharjoitusten ajalta täydet palkkaedut ja perheetön 2/3 niistä.

Viivästyskorko

Viivästyskorko määräytyy korkolain mukaisesti.

Osa-ajan palkka

Laskiessa osa-ajan palkkaa saadaan päivältä maksettava palkka jakamalla kuukausipalkkalaskelman mukainen peruspalkka kuukauteen sisältyvien teoreettisten säännösten työpäivien lukumäärällä.

Suositus ovien avausmaksusta on

Kello 06.00 – 23.00 välisenä aikana 10,05 euroa

Kello 23.00 – 06.00 välisenä aikana 15,09 euroa

Avauksen pyytjä suorittaa maksun.

IV TALONMIEHEN TYÖ- JA VAPAA-AJAT

22 § Säännöllinen työaika

Mikäli tästä työehtosopimuksesta ei muuta johdu, noudatetaan voimassa olevan työaikalain säännöksiä.

Päätoiminen talonmies

Säännöllinen työaika on enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa. Työviikko on viisipäiväinen.

Päivittäinen työaika sijoittuu klo 06.00 ja 17.00 välille, paitsi yhtenä päivänä viikossa klo 18.00 asukkaiden vastaanottamisen takia.

Päätoimisella talonmiehellä on oikeus ruokailutaukoon työpäivän kuluessa.

Osapäivätoiminen talonmies

Osapäivätoimisen talonmiehen työpäivä päättyy klo 20.00 edellyttäen, että työehto- ja työsopimuksen mukaiset tehtävät on täysin suoritettu.

Osapäivätoimisella talonmiehellä, jonka pistemäärä on vähintään 267, on 30 kevä-, kesä-, ja syysviikon aikana 5-päiväinen työviikko sekä 22 talviviikon aikana 6-päiväinen työviikko.

Osapäivätoimisella talonmiehellä, jonka pistemäärä on alle 267, mutta vähintään 146,7, on 35 kevä-, kesä-, ja syysviikon aikana 5-päiväinen työviikko sekä 17 talviviikon aikana 6-päiväinen työviikko.

Osapäivätoimisella talonmiehellä, jonka pistemäärä on alle 146,7 on 35 kevä-, kesä-, ja syysviikon aikana 5-päiväinen työviikko sekä 17 talviviikon aikana 6- tai 7-päiväinen työviikko (joka toinen viikko).

Työnantaja määrittelee kevä-, kesä- ja syysviikot sekä talviviikot.

Työajan lyhentäminen

Tällä pöytäkirjalla liitot sopivat työajan lyhennysten toteuttamisesta kiinteistöalalla seuraavasti:

1. Soveltamisala

Vuosittaista työaikaa lyhennetään niiden työntekijöiden osalta, joilla säännöllinen työaika on 40 tuntia viikossa. Lyhennys ei koske lainkaan osapäivätoimisia aikapalkkaisia työntekijöitä eikä niitä pistepalkkaisia talonmiehiä ja siivoojia, joiden pistemäärä on alle 267. Laskenta suoritetaan kuten talonmiehen työtä ja siivousta koskevan työehtosopimuksen 24 §:ssä on määritelty. Lyhennys ei koske myöskään alle kuukauden pituisia yhdenjaksoisia sijaisuuksia.

Edellä tarkoitettussa työssä vuotuista työaikaa muuten lyhentävät enintään 30 arkipäivän vuosiloma, kirkolliset juhlapyhät sekä uudenvuodenpäivä, loppiaisviikon lauantai, vapunpäivä, juhannusaatto, itsenäisyyspäivä ja jouluaatto.

2. Vapaan kertyminen

Työntekijälle kertyy vapaata kalenterivuoden aikana yhteensä 100 tuntia kertymisjärjestelmän perusteella.

Vapaata ansaitaan kalenterivuoden aikana tehdyistä säännöllisistä työpäivistä seuraavasti:

Työpäiviä vähintään:	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200	220	240
Vapaapäiviä:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12,5

Tehdyiksi säännöllisiksi työpäiviksi lasketaan lakisääteinen vuosiloma ja työajan lyhentämispäivät ja lisäksi se aika, jolloin työnantaja maksaa työehtosopimuksen mukaisesti sairausajan palkkaa, sekä työnantajan kustantama koulutusaika, jos työnantaja maksaa tältä osin palkkaa. Mainittuina aikoina vapaat sekä kuluvat että karttavat lukuun ottamatta lakisääteistä vuosilomaa, jonka aikana lyhennysvapaat eivät kulu.

Osapäivätoimisilla työntekijöillä työehtosopimuksen mukaiset 22 talvilauantaityöpäivää eivät kerrytä vapaata. Sen sijaan lauantapäiväksi annettu vapaapäivä kulluttaa vapaata.

Lyhennyksen määrästä vähennetään seuraavat vuosittain säännöllisesti toistuvat vapaat:

- 30 arkipäivää pitempi vuosiloma, joka annetaan yksilö- tai yritystason sopimuksen tai käytännön perusteella
- ylimääräiset, sopimukseen tai käytäntöön perustuvat vapaapäivät.

Lyhennyksen määrästä ei vähennetä:

- työehtosopimuksen mukaisia 12 minuutin kahvitaukoja
- yrityksen antamia palkkiolomia
- työntekijän 50- ja 60-vuotispäiviä, hääpäiviä, ristiäispäivää, lähiomaisen hautajaispäivää tai näihin rinnastettavia työnantajan antamia vapaapäiviä.

3. Vapaan antaminen

Vapaa annetaan kokonaisina päivinä työvuoro kerrallaan työnantajan määräämänä aikana.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia paikallisesti muista vapaan antamistavoista tai vapaat voidaan sopia korvattavaksi rahassa. Suositellaan, että sopimus tehdään kirjallisesti.

Kun vapaa annetaan kokonaisina päivinä tai pidemmissä erissä, ilmoitusajat ovat seuraavat, ellei yksittäisen vapaan antamisen osalta toisin sovita:

Vapaan kesto	ilmoitusaika
enintään 1 päivä	3 päivää
enintään 4 päivää	6 päivää
enintään 6 päivää	9 päivää
vähintään 8 päivää	12 päivää

Kalenterivuoden aikana ansaittu vapaa on kuitenkin annettava viimeistään seuraavan vuoden syyskuun loppuun mennessä. Pitämättömät vapaat korvataan rahana.

Soveltamisohje

Jos työntekijälle on ilmoitettu työajan lyhentämismäärästä ja työntekijä sairastuu ilmoituksen jälkeen siten, että hän on sairaana ilmoitetun lyhentämismäärän aikana, työajan lyhennysvapaat kuluvat työkyvyttömyyden aikana.

4. Ansiotaso

Työajan lyhennys toteutetaan ansiotasoa alentamatta. Kuukausipalkkalaisten osalta ei palkkaa vähennetä annetun vapaan osalta.

Kun vapaa annetaan vuosiloman yhteydessä, ei työntekijällä ole oikeutta tämän vapaan osalta lomarahaan, koska lomarahaa maksetaan vain lakisääteisen vuosiloman ajalta.

5. Työsuhteen päättyminen

Työsuhteen päättyessä ansaittu vapaa korvataan peruspalkasta laskemalla. Kuukausipalkkalaisten osalta säännöllinen kiinteä kuukausipalkka ilman päivystys-, yli-, sunnuntai- ja hätätyöeriä jaetaan 21,1:llä.

Jos työsuhteeseen päättyy siten, että vapaata on annettu, ennen kuin se on em. tavalla ansaittu, työnantaja saa pidättää vastaavan määrän lopputilistä lainmukaisen kuittausoikeuden rajoissa.

23 § Viikoittainen vapaa-aika

Päätoimisen talonmiehen sekä sivutoimisen, jonka viikkotyöaika on yli 22 viikkotyötuntia (vähintään 146,7 pistettä) työaika on järjestettävä niin, että työntekijä saa kerran viikossa vähintään 35 tuntia kestävästä keskeytymättömästä vapaasta, joka on, mikäli mahdollista sijoitettava sunnuntain yhteyteen.

Osa-aikaiselle talonmiehelle, jonka viikkotyöaika on alle 22 tuntia (alle 146,7 pistettä) on järjestettävä vähintään 35 tunnin viikoittainen vapaa-aika 35 kevät-, kesä- ja syysviikon aikana. 17 talviviikon aikana on viikoittainen vapaa-aika annettava vain joka toinen viikko.

Talonmiehen viikoittaisesta vapaa-ajasta on taulukko työehtosopimuksen liitteenä 2.

Sijaisen hankkiminen viikkolevon ajaksi

Työnantajan on tarvittaessa hankittava talonmiehelle sopiva sijainen ja sovittava hänen töistään ja palkastaan.

Talonmiehen toimen vakinaisen haltijan on työaikanaan suoritettava kaikki tehtäviinsä kuuluvat työt. Työaikana esiin tulleita töitä ei saa siirtää sijaisen suoritettavaksi. Jos sijainen laiminlyö työsopimuksensa mukaiset työvelvoitteet ja sijaisuuden aikana esiin tulleen työn joutuu suorittamaan varsinainen toimenhaltija, on tämä oikeutettu saamaan siitä kohtuullisen korvauksen. Tämä ei koske niitä tapauksia, joissa varsinainen toimenhaltija tai hänen perheensä jäsen on sopimuksen mukaan sitoutunut suorittamaan viikkolevon aikana esiin tulleet työt.

24 § Työajan määrittely

Työaika kuukaudessa lasketaan siten, että pistemäärä kerrotaan luvulla 0,65. Viikkotuntimäärä saadaan vastaavasti kertomalla pistemäärä luvulla 0,15.

Saunan, talopesulan ja nurmikonhoidon kuukausituntimäärät saadaan siten, että keskimääräiset palkkiot kuukaudessa jaetaan pistehinnalla ja saatu osamäärä kerrotaan 0,65:llä. Viikkotuntimäärää laskettaessa käytetään kertojana 0,15.

Laskemalla todetaan päätoimisen ja osapäivätoimisen työntekijän oikeus tässä luvussa mainittuihin vapaisiin sekä työajan lyhennysvapaisiin. Laskelman edellyttämät työtunnit ja tähän työehtosopimukseen sisältyvät urakkaluontoiset työt eivät ole perusteena ylitöitä määriteltäessä.

25 § Vapaapäivät

Pääsiäislauantai, juhannusaatto ja jouluaatto sekä joulun, loppiaisen, pääsiäisen ja helatorstain jälkeinen samalla viikolla oleva lauantai ovat vapaapäiviä päätoimisille työntekijöille ja niille osapäivätoimisille työntekijöille, joiden 24 §:n mukainen pistemäärä on vähintään 146,7 pistettä.

Työnantajan ja työntekijän sopiessa, että näinä vapaapäivinä työntekijä suorittaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömät työt, työntekijälle maksetaan tehdyttä työajalta palkka 50 prosentilla korotettuna tai annetaan työhön käytetty aika 50 prosentilla pidennettynä vapaa-aikana muuna työaikana.

Jos työntekijälle maksetaan sopimuksen mukaan erillistä korvausta viikonloppujen aikana ilmenevien työvelvoitteiden suorittamisesta, niin tämän pykälän mukaisina vapaapäivinä tehdystä työstä ei hänelle (sovitun viikonlopputyökorvauksen lisäksi) suoriteta em. kappaleen mukaisia korvauksia.

Palkalliset vapaapäivät

Työntekijän 50- ja 60-vuotissyntymäpäivät, oma vihkimispäivä ja lähiomaisten hautajaispäivä ovat palkallisia vapaapäiviä, mikäli ne ovat työpäiviä.

Pöytäkirjamerkintä:

Työnantajan ja työntekijän niin sopiessa, hautajaispäivän sijasta voidaan antaa vapaaksi lähiomaisen kuolinpäivä.

Lähiomaisella tarkoitetaan työntekijän aviopuolisoa, lapsia ja ottolapsia, hänen vanhempiaan, veljiään ja sisariaan sekä aviopuolison vanhempia.

Ilmoitus em. vapaapäivistä on tehtävä työnantajalle mahdollisimman hyvissä ajoin.

26 § Itsenäisyys- ja vapunpäivä

Itsenäisyys- ja vapunpäivä ovat vapaapäiviä. Mikäli talonmies tekee näinä päivinä tavanomaista työtään, maksetaan siitä 100 prosentilla korotettu palkka eli kuukausipalkan lisäksi tehdyiltä työltä yksinkertainen päiväpalkka, joka saadaan osajan palkan laskentakaavan mukaisesti jakamalla kuukausipalkka joului- tai tammikuuhun sisältyvien teoreettisten työpäivien lukumäärällä.

27 § Ylityökorvaukset

Ylityökorvaukset suoritetaan työaikalain 22 §:n edellyttämällä tavalla. Työnantajan ja työntekijän niin sopiessa, voidaan ylityöt antaa vapaana työaikalain 23 §:n mukaisesti. Ylityöstä tuleva korotettu palkka voidaan sopia maksettavaksi myös erillisenä kuukausikorvauksena.

Ylityökorvausten perusosa lasketaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 161.

28 § Yötyö ja satunnainen yötyö

Yötyötä on klo 23.00 – 06.00 välisenä aikana suoritettu työ. Muusta kuin ennakolta sovitusta säännöllisesti toistuvasta työstä (esim. ovien ja saunojen sulkeminen) klo 23.00 – 06.00 välisenä aikana suoritetaan 100 prosentilla korotettu palkka, joka maksetaan siitä riippumatta onko kysymyksessä ylityö, mutta jonka lisäksi ei makseta ylityökorvauksia.

V SOSIAALIETUUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

29 § Vuosiloma

Loman ansaitseminen

Työntekijän vuosiloma määräytyy vuosilomalain mukaisesti. Vuosilomalain 5 §:n mukaan on työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytymättä jatkunut vähintään vuoden, oikeus saada lomaa 2,5 arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta. Muussa tapauksessa työntekijä saa lomaa 2 arkipäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta.

Vuosilomapalkka

Työntekijän vuosilomapalkka määräytyy vuosilomalain 10 §:n mukaisesti.

Sauna- ja talopesulakorvaukset sekä nurmikonhoitopalkkio otetaan vuosilomapalkkaa laskettaessa huomioon seuraavan laskentakaavan mukaan, ellei niitä ole jaettu tasaisiksi kiinteiksi kuukausieriksi palkkaa maksettaessa:

$$lp = \frac{VLpv \times kkp + nhp + tk}{25}$$

lp =	vuosilomapalkka
VLpv =	lomapäivien lukumäärä
kkp =	säännöllinen kiinteä lomallelähtöhetken kuukausipalkka
nhp =	lomallelähtöhetken nurmikonhoitopalkkio kuukaudessa
stk =	sauna- ja talopesulakorvaukset lomanmääräytymisvuonna
tk =	työssäolokuukausien lukumäärä

Paikallinen sopiminen lomapalkan maksamisesta

Vuosilomapalkan maksamisajankohdasta voidaan paikallisesti sopia niin, että vuosilomapalkka maksetaan säännönmukaisina palkanmaksupäivinä. Ellei asiasta sovita paikallisesti, noudatetaan työehtosopimuksen ja vuosilomalain määräyksiä.

Jos työntekijälle maksettu vuosilomapalkka ei vastaa hänelle muuten maksettavaa palkkaa, se on tasattava vuosilomalain mukaisesti seuraavaan palkanmaksun yhteydessä.

Lomakorvaus viikonlopputyöstä

Kun työntekijälle maksetaan sopimuksen mukaan erillistä korvausta viikonloppujen aikana ilmenevien työvelvoitteiden suorittamisesta, on hänelle maksettava vuosilomalain 16 §:n mukainen lomakorvaus edellisen lomanmääräytymisvuoden aikana maksetuista viikonloppukorvauksista.

Lomakorvauksen suuruus on 9 tai 11,5 prosenttia edellisen lomanmääräytymisvuoden aikana maksetuista tai maksettavaksi eräntyneistä viikonloppukorvauksista. Lomakorvaus määräytyy 11,5 prosentin mukaan silloin, kun työsuhde on lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä jatkunut keskeytyttä vähintään yhden vuoden. Lomakorvauksesta ei makseta lomarahaa.

Lomarahaa

Edellytykset ja maksaminen

Työntekijälle, joka aloittaa vuosilomansa ilmoitettuna tai sovittuna ajankohtana ja palaa työhön heti vuosiloman päätyttyä, suoritetaan lomarahana 50 prosenttia hänen tämän työehtosopimuksen mukaisesta vuosilomapalkastaan, joka on laskettu lukua 25 jakajana käyttävällä kaavalla kuukausipalkkaisten työntekijöiden osalta.

Lomaraha maksetaan myös, mikäli työntekijä välittömästi ennen vuosiloman alkamista tai vuosiloman päätyttyä työsuhteen kestäessä on ollut poissa työstä työnantajan suostumuksella, vuosilomalain 7 §:ssä mainitun syyn tai hoitovapaan takia.

Puolet lomarahasta maksetaan vuosilomapalkan maksamisen yhteydessä. Puolet maksetaan sen palkanmaksun yhteydessä, jolloin työntekijän palkka ensimmäiseltä vuosiloman jälkeisestä työpäivältä maksetaan tai olisi maksettu, ellei työntekijä olisi estynyt palaamasta työhön. Saadakseen lomarahan jälkimmäisen osan tulee työntekijän työsuhteen kuitenkin olla voimassa vielä vuosiloman viimeisenä päivänä.

Vuosiloman sijoittuessa hoitovapaan yhteyteen maksetaan lomaraha kokonaisuudessaan sen palkanmaksun yhteydessä, jolloin työntekijän palkka hoitovapaalta paluun jälkeen maksetaan.

Paikallinen sopiminen lomarahan maksamisesta

Lomarahan maksamisajankohdasta voidaan paikallisesti sopia työehtosopimuksesta poikkeavasti. Lomaraha on kuitenkin maksettava viimeistään ennen seuraavan lomanmääräytymisvuoden alkua.

Paikallisesti voidaan myös sopia lomarahan korvaamisesta vastaavalla vapaalla, joka on pidettävä viimeistään ennen seuraavan lomanmääräytymisvuoden alkua.

Ellei asioista sovita paikallisesti, noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.

Lomarahan maksaminen lomakorvauksen yhteydessä

Lomaraha maksetaan myös lomakorvauksen yhteydessä, mikäli työsuhde lomakautena (2.5. – 30.9.) päättyy muusta kuin työntekijästä itsestään johtuvasta syystä. Lomaraha maksetaan tällöin edellisen päättyneen lomanmääräytymisvuoden lomakorvauksesta, mutta ei viimeisen kesken jääneen lomanmääräytymisvuoden lomakorvauksesta.

Vanhuus-, työkyvyttömyys-, varhennetulle vanhuus- tai yksilölliselle varhaiseläkkeelle siirtyvälle työntekijälle maksetaan lomarahaa siitä vuosilomapalkasta ja mahdollisesta vuosilomakorvauksesta, johon työntekijällä on oikeus.

Työntekijälle, joka suoritettuaan asevelvollisuuden vakinaisessa väessä, palaa palvelusajan päätyttyä työhön palvelukseen kutsutun asevelvollisen työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain edellyttämällä tavalla, on oikeus saada lomaraha siitä lomakorvauksesta, joka työntekijälle maksettiin hänen palvelukseen astuessaan. Lomaraha maksetaan kokonaisuudessaan työhön paluuta seuraavan ensimmäisen palkanmaksun yhteydessä.

30 § Sairausajan palkka

a) Sairausajan palkan maksamisedellytykset ja korvausjaksot

Työnantaja maksaa työntekijälle, joka sairauden tai työtapaturman vuoksi on estynyt tekemästä työsopimuksensa mukaista työtä, sairausajan palkkana täyden palkan jäljempänä lueteltuihin ajanjaksoihin sisältyviltä työpäiviltä:

Työsuhde, joka ennen työkyvyttömyyden alkua on jatkunut yhdenjaksoisesti:	Ajanjakso
Vähintään 1 kuukauden, mutta alle 3 vuotta	28 kalenteripäivää
3 vuotta, mutta alle 5 vuotta	35 kalenteripäivää
5 vuotta, mutta alle 15 vuotta	42 kalenteripäivää
15 vuotta tai kauemmin	49 kalenteripäivää

Ensimmäinen työkyvyttömyyspäivä, joka työssä oltaessa olisi ollut työpäivä, on karenssipäivä, jolta palkka vähennetään.

Karenssipäiväsäännöstä ei kuitenkaan sovelleta seuraavissa tapauksissa:

- Kun työntekijän työsuhde on ennen työkyvyttömyyden alkamista kestänyt vähintään kaksi vuotta.
- Kun sairauden aiheuttama työkyvyttömyys on jatkunut niin pitkän ajan, että sairausvakuutuslain mukainen päiväraha-oikeus on alkanut.
- Työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta.

Sairausajan palkan maksamisen edellytyksenä on, että työntekijän työsuhde on ennen työkyvyttömyyden alkamista jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään yhden kuukauden, työntekijä ilmoittaa työkyvyttömyydestään viipymättä työnantajalle ja toimittaa työnantajalle lääkärintodistuksen työkyvyttömyydestään.

Työkyvyttömyys todetaan työnantajan osoittaman työterveyslääkärin todistuksella, asianomaisen erikoisalalan lääkärin tai muulla työnantajan hyväksymällä lääkärin-todistuksella.

Enintään kolme kalenteripäivää kestävänsä sairauspoissaolon osalta selvitys voidaan esittää myös työterveyshoitajan, terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan antamalla todistuksella edellyttäen, että

- kysymyksessä on epidemialuontoinen sairaus (esim. flunssa tai vatsatauti) ja
- sairaanhoitoa ei ole järjestetty osana työnantajan kustantamaa työterveyshuoltoa ja
- työntekijä ei ole pyynnöstään huolimatta saanut vastaanottoa aikaa julkisen terveydenhuollon piiriin kuuluvalta lääkäriltä hoidon kiireellisyysluokituksen tai muun pakottavan syyn vuoksi.

Mikäli työntekijä kesken työpäivän tulee sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvyttömäksi, maksetaan hänelle sinä päivänä menettämältään säännölliseltä työajalta täyden palkan mukainen korvaus.

b) Sairausajan palkan epääminen ja vähennykset

Sairausajan palkkaa ei kuitenkaan makseta, jos työntekijä on aikaansaanut sairauden tai tapaturman tahallisesti, rikollisella toiminnallaan, kevytmielisellä elämällään tai muulla törkeällä tuottamuksella.

Sairausajan palkasta vähennetään, mitä työntekijä saa saman työkyvyttömyyden takia samalta ajanjaksolta päivärahaa taikka siihen verrattavaa muuta korvausta lain tai sopimuksen perusteella. Työnantajalla ei kuitenkaan ole oikeutta vähentää ko. korvausta sairausajan palkasta siltä osin kuin korvausta maksetaan työntekijälle hänen kokonaan tai osaksi itse kustantamansa vapaaehtoisen vakuutuksen perusteella.

Siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut työntekijälle sairausajan palkan, hän on oikeutettu nostamaan itselleen palautuksena työntekijöille tulevan edellisen kapaleen mukaisen päivärahan tai siihen verrattavan korvauksen taikka saamaan sen määrän takaisin työntekijältä.

Jos päivärahaa ei työntekijästä itsestään johtuvista syistä makseta tai jos se maksetaan vähäisempänä kuin mihin hänellä lain mukaan olisi ollut oikeus, on työnantajalla oikeus vähentää palkasta se päiväraha tahi sen osa, mikä työntekijän laiminlyönnin johdosta on jäänyt suorittamatta. Jollei työntekijä ole lainkaan oikeutettu sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan, ei työnantaja ole velvollinen maksamaan sairausajan palkkaa työehtosopimuksen mukaisesti.

c) Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuminen

Työntekijän alle 10-vuotiaan lapsen tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti, maksetaan työntekijälle tämän työehtosopimuksen sairausajan palkkaa koskevan määräyksen mukaisesti korvaus lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi välttämättömästä, lyhyestä tilapäisestä poissaolosta. Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että molemmat lapsen kanssa vakituisesti asuvat henkilöt ovat ansiotyössä, ja että poissaolosta annetaan työehtosopimuksen sairausajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvitys.

Edellä sanottua sovelletaan myös yksin asuviin yksinhuoltajiin sairausajan palkan soveltamisohjeesta ilmenevin tavoin.

Sairasta lasta voi palkallisesti hoitaa vain yksi henkilö kerrallaan.

Korvausta maksetaan enintään 4 vuorokaudelta, kuitenkin siten, että ensimmäinen sairauspäivä on karenssipäivä, jolta palkka vähennetään. Kuukausipalkkaisella työntekijällä korvaus sisältyy kuukausipalkkaan. Karenssipäivää ei oteta huomioon niiden työntekijöiden osalta, joiden työsuhde on ennen lapsen sairastumista kestänyt vähintään kaksi vuotta.

Ansiotyöhön rinnastetaan tilanteet, jolloin toisella vakituisesti lapsen kanssa asuvalla henkilöllä ei ole sairauden tai matkan tahi työskentelystä, opiskelusta taikka koulutukseen osallistumisesta johtuvan toisella paikkakunnalla asumisen tms. tilapäisen esteen vuoksi mahdollisuutta osallistua lapsen hoitoon, eikä hoitoa saada järjestetyksi muuten.

d) Vaikeasti sairaan lapsen hoito

Työntekijällä, jonka lapsi sairastaa valtioneuvoston päätöksen (VNp 5.7.1987/93 vaikeasti sairaan lapsen hoitoa ja kuntoutusta varten myönnettävästä avustuksesta) 3 §:n tarkoittamaa vaikeaa sairautta, on oikeus olla pois työstä osallistukseen VNp 3 §:ssä tarkoitettuun lapsensa hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa. Työnantajalla ei ole sairausajan palkan maksamisvelvollisuutta.

SAIRAUSAJAN PALKAN SOVELTAMISOHJEET

1. Korvausajanjakso, karenssipäivä ja päiväraha

Sairausajan palkan maksamisajanjaksoihin (28–35-42-49 päivää) lasketaan kaikki päivät (myös lauantait ja sunnuntait sekä muut arkipyhät). Sairausajan palkkaa maksetaan edellä mainittuihin ajanjaksoihin sisältyviltä työpäiviltä.

Oikeus sairausvakuutuksen mukaiseen päivärahaan alkaa sen jälkeen, kun työkyvyttömyys sen alkamispäivää mukaan lukematta on jatkunut 9 arkipäivää. Arkipäiväksi luetaan myös lauantai ja sen ohella lisäksi sellainen sunnuntai tai muu pyhäpäivä, joka olisi työntekijän säännönmukainen työpäivä (esim. vuorotyössä).

Tapaturmavakuutuksen mukaista päivärahaa suoritetaan tapaturman sattumispäivästä, tätä päivää lukuun ottamatta, jokaiselta päivältä, sunnuntai- ja juhlapäivät niihin luettuina, kunnes tapaturmasta aiheutunut vamma on parantunut tai siitä johtunut sairaus päätynyt, kuitenkin enintään yhden vuoden ajan tapaturmapäivästä lukien. Päivärahaa ei kuitenkaan suoriteta, jollei vahingoittunut ole ollut joko kokonaan tai osittain kykenemätön tekemään työtään vähintään kolmena peräkkäisenä päivänä, tapaturmapäivää lukuun ottamatta.

Tapaturmavakuutusta koskevat määräykset poikkeavat siis tässä suhteessa sairausvakuutuksen määrittelystä. Tämä koskee työtapaturmia eli sellaisia tapaturmia, jotka sattuvat joko työssä tai työmatkalla. Työehtosopimuksen sairausajan palkkamääräysten soveltamisessa on otettava huomioon, ettei työtapaturmapauksissa sovelleta karenssipäiväsääntöä.

Jos kysymyksessä on muu, esimerkiksi kodin piirissä sattunut tapaturma, oikeus päivärahan saamiseen määräytyy sairausvakuutuksen sääntöjen mukaisesti.

Alle 10-vuotiaan lapsen äkillistä sairastumista koskevan määräyksen osalta katsotaan yksinhuoltajaksi myös henkilö, joka ilman erillistä avioeropäätöstä pysyvästi on muuttanut asumaan erilleen aviopuolisostaan sekä henkilö, jonka puoliso on estynyt osallistumasta lapsen hoitoon asevelvollisuuden suorittamisen tai reservin harjoitusten vuoksi.

2. Saman sairauden uusiutuminen

Samana sairauden uusiutuessa erotetaan toisistaan kaksi vaihtoehtoa:

- a. Mikäli saman sairauden uusiutumiseen on kulunut yli 30 päivää siitä päivästä, jolloin on viimeksi suoritettu sairauspäivärahaa ja työnantajan maksamaa sairausajan palkkaa, käsitellään tapausta työkyvyttömyytenä, jonka suhteen noudatetaan normaaleja karenssi- ja jaksosäännöksiä.
- b. Mikäli saman sairauden uusiutumiseen on kulunut enintään 30 päivää siitä päivästä, jolloin viimeksi suoritettiin sairauspäivärahaa tai työnantajan maksamaa sairausajan palkkaa, pidetään tapausta aikaisemman työkyvyttömyyden jatkona. Tämä merkitsee, että näin uusiutuvan työkyvyttömyyden eri vaiheita käsitellään samana työkyvyttömyytenä.

Tällöin sairausajan palkan maksaminen alkaa heti ensimmäisenä täytenä sairauden uusiutumispäivänä, joka työssä oltaessa olisi ollut työntekijän työpäivä, jos 28–35–42–49 päivän kalenterijakso ei aikaisemmin ole ehtinyt täytyä. Sairausajan palkan maksamista jatketaan tässä tapauksessa, kunnes tämä jakso työkyvyttömyyden kaikki vaiheet yhteenlaskettuna on täyttynyt.

Sen määrittely, onko kyseessä sama vai eri sairaus, tapahtuu sairausvakuutustoimiston tekemän ratkaisun perusteella.

3. Sairausajan palkan maksaminen ja vuosiloma

Työntekijällä on eräin edellytyksin oikeus pyynnöstä saada lomansa tai sen osa siirretyksi sairauden johdosta.

Sairastuminen ennen lomaa

Työntekijän ollessa vuosiloman tai sen osan alkaessa sairauden, synnytyksen tai tapaturman johdosta työkyvyttömyyden on loma, jos työntekijä sitä pyytää, siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Tämä edellyttää työntekijän puolelta tapahtuvaa ilmoitusta ennen loman alkamista. Sama koskee tilannetta, jossa työntekijä tietää joutuvansa loman aikana sellaiseen sairaalahoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvyttömyyden.

Sairastuminen loman aikana

Mikäli työntekijä sairastuu lomansa aikana ja työkyvyttömyys jatkuu yli 7 päivää, ei tämän ajan ylittävää osaa työkyvyttömyysajasta ole pidettävä lomana, jos työntekijä sitä ilman aiheetonta viivytystä pyytää.

Edellä tarkoitetuissa tapauksissa siirretty loma on, mikäli mahdollista, annettava ennen syyskuun 30. päivää ja jollei toisin sovita, viimeistään kalenterivuoden loppuun mennessä.

Sikäli kuin työntekijällä sairauden yhteydessä ei ole tätä oikeutta tai hän ei käytä sitä, hän sairastaa lomansa aikana eli omalla ajallaan eikä työnantajalle synny mitään sairausajan palkan maksuvelvollisuutta.

Jos työntekijän loma tai erillisenä pidettävä loman osa siirretään kokonaisuudessaan sairauden takia vuosilomamääräysten mukaan pidettäväksi myöhempänä ajankohtana, alkaneeseen työkyvyttömyyteen noudatetaan normaaleja sairausajan palkan maksamista koskevia sääntöjä.

Mikäli sairaus alkaa loman aikana, voidaan erottaa erilaisia tapauksia:

a) *Työntekijä siirtää loppuosan lomastaan*

Työntekijä sairastaa vuosilomallaan 7 päivää (kaikki päivät mukaan lukien) ja loppuosa siirretään pidettäväksi myöhemmin sovittavana ajankohtana. Tällöin mainittujen 7 päivän jälkeinen ensimmäinen työpäivä on karenssipäivä ja sairausajan palkkaa maksetaan 28–35–42–49 päivän ajanjakson työpäiviltä normaalisäännön mukaisesti (ks. edellä määräykset karenssipäivästä). Mainittu 28–35–42–49 päivän ajanjakso ei kulu vuosiloman aikana.

b) *Sairaus alkaa loman aikana ja enintään 7 päivää osuu loman ajaksi*

Tässä tapauksessa työntekijä sairastaa vuosilomansa loppuajan ja vuosiloman päättymisen jälkeinen ensimmäinen työpäivä on karenssipäivä, jonka jälkeen sairausajan palkkaa maksetaan pääsäännön mukaisesti 28–35–42–49 päivän pituisen ajanjakson työpäiviltä (ks. edellä määräykset karenssipäivästä). Mainittu 28–35–42–49 päivän ajanjakso ei kulu vuosiloman aikana.

Tältä ajalta työnantajalla on kuitenkin oikeus vähentää maksamastaan palkasta työntekijän mahdollisesti saamat tapaturma- tai sairausvakuutuspäivärahat, jotka tulevat sairausvakuutustoimistolta tai työnantajan kustantamasta tapaturmavakuutuksesta.

4. Sairausajan palkan laskentakaavat

a) Kuukausipalkan osalta

$$\frac{tpv \times (kkp + kkk)}{stp}$$

b) Sauna- ja talopesulakorvaukset otetaan sairausajan palkkaa laskettaessa huomioon seuraavan kaavan mukaan, ellei näitä korvauksia ole jaettu tasaisiksi kiinteiksi kuukausieriksi palkkaa maksettaessa.

$$\frac{tpv \times (kkp + kkk + \frac{X}{12})}{stp}$$

c) Muu vastaava palkka, kuten lääkärintarkastusajan ja lapsen sairausajan palkka (kuten sairausajan palkka, eli edellä kohdat a ja b).

X =	sauna- ja talopesulakorvaukset sekä nurmikonhoitopalkkio sairastumista edeltäviltä 12 kuukaudelta
tpv =	työpäivä
kkp =	kuukausipalkka
stp =	teoreettinen säännölliseen työaikaan sisältyvien työpäivien lukumäärä ao. palkkakaudesta

31 § Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa hoitovapaa sekä osittainen hoitovapaa

a) Äitiys-, isyys-, ja vanhempainvapaa

Työntekijällä on oikeus raskauden ja synnytyksen tai lapsen hoidon vuoksi saada äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaaksi se aika, johon hänelle sairausvakuutuslain mukaan tulevan äitiys-, isyys- tai vanhempainrahan katsotaan kohdistuvan. Työnantaja ja työntekijä voivat sitovasti sopia isyys- ja vanhempainvapaan pitämistä ja sen ajankohdasta.

Palkallinen äitiys- ja isyysvapaa 1.1.2008 alkaen

Työntekijälle maksetaan säännöllisen työajan palkka ilman lisiä äitiysvapaan ajalta 3 kuukaudelta ja isyysvapaan ajalta 6 päivältä.

Palkanmaksun edellytyksenä on, että

- työntekijällä on oikeus äitiys- tai isyyspäivärahaan ja hän noudattaa sen nostamista koskevia määräyksiä,
- työntekijän työsuhde on jatkunut yhdenjaksoisesti vähintään vuoden äitiys- tai isyysvapaan alkaessa ja
- työntekijä palaa takaisin töihin perhevapaan jälkeen.

Jos työntekijä adoptoi alle 7-vuotiaan lapsen, hänelle maksetaan edellä mainituin edellytyksin säännöllisen työajan palkka ilman lisiä 3 kuukaudelta. Palkan maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että työntekijällä on oikeus vanhempainrahaan ja että hän noudattaa sen nostamista koskevia säännöksiä.

Jos työntekijä päättää työsuhteensa siten, ettei palaa takaisin työhön perhevapaan jälkeen, on työnantajalla oikeus periä takaisin maksamansa äitiys-, isyysvapaa- tai adoptiovapaa-ajan palkan ja vastaavalta ajalta maksettujen päivärahojen erotus.

Muilta osin perhevapaat ovat palkattomia

b) Hoitovapaa

Työntekijällä on työsopimuslain mukaisesti oikeus lapsen hoidon vuoksi saada hoitovapaata siihen saakka, kun lapsi täyttää kolme vuotta. Hoitovapaan edellytyksenä on, ettei toinen lapsen vanhemmista käytä samanaikaisesti oikeutta hoitovapaaseen. Työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta hoitovapaan ajalta.

c) Vanhempain- ja hoitovapaan jaksottaminen

Jos työntekijä haluaa jaksottaa vanhempain- ja/tai hoitovapaan, hänen on laadittava kirjallinen kokonaissuunnitelma vanhempain- ja/tai hoitovapaan käyttämisestä ja toimitettava se työnantajalle viimeistään kuukautta ennen laskettua synnytysaikaa. Suunnitelmasta on ilmeittävä isyys- ja vanhempainvapaan sekä hoitovapaan käyttäminen. Muutoin ilmoitusvelvollisuudesta on voimassa, mitä työsopimuslaissa on säädetty.

d) Osittainen hoitovapaa

Työntekijä voi saada työsopimuslain mukaista osittaista hoitovapaata työajan lyhennyksenä lapsensa tai muun hänen kodissaan pysyvästi asuvan lapsen hoidon vuoksi sen vuoden loppuun saakka, jona lapsi aloittaa peruskoulun.

Osittaisen hoitovapaan saamisen edellytyksenä on lisäksi, että lapsen molemmat vanhemmat ovat, tai milloin kyseessä on yksinhuoltaja, tämä on työssä kodin ulkopuolella ja että osittaiselle hoitovapaalle jäävän työntekijän työsuhde on yhdenjaksoisesti kestänyt vähintään yhden vuoden.

Osittaista hoitovapaata voi saada vain toinen lapsen vanhemmista kerrallaan.

Työnantaja ei voi kieltäytyä sopimasta osittaisesta hoitovapaasta ilman painavaa syytä.

Työnantaja ei ole velvollinen maksamaan palkkaa työntekijälle osittaisen hoitovapaan ajalta, ellei asiasta ole toisin sovittu.

VANHEMPAIN- JA HOITOVAPAAN SOVELTAMISOHJEITA:

1. Sairastuminen vanhempain- tai hoitovapaan aikana

Työntekijällä on oikeus perustellusta syystä muuttaa vanhempain- tai hoitovapaan ajankohtaa ilmoittamalla siitä työnantajalle viimeistään kuukautta ennen muutoksen toteuttamista tai niin pian kuin mahdollista. Mikäli työntekijä oman sairautensa tai muusta syystä aiheutuneen työkyvyttömyyden vuoksi keskeyttää vanhempain- tai hoitovapaansa, perustuu työntekijän työstä poissaolo työkyvyttömyyteen. Työnantajalla ei tällaisessa tapauksessa ole velvollisuutta maksaa sairausajan palkkaa ajalta, jonka vanhempain- tai hoitovapaajakso työsopimuslaissa säädettyyn määräaikaan mennessä tehdyn ilmoituksen mukaan olisi kestänyt.

2. Työnteko muualla vanhempain- tai hoitovapaan aikana

Vanhempain- ja hoitovapaa on tarkoitettu käytettäväksi lapsen hoitamiseen. Työskentely vanhempain- tai hoitovapaan aikana on siten mahdollista vain, jos se voi tapahtua niin, ettei lapsen hoito esty tai häiriinny. Esimerkiksi iltatyö voi olla mahdollista, jos työ normaalisti on päivätyötä ja lapsen hoito on järjestetty iltaisin.

32 § Lääkärintarkastukset

Työnantaja korvaa työntekijälle ansiomenetyksen hänen työterveyshuoltolain 3:13 §:n kohdassa tarkoitettussa tarkastuksessa menettämiään säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta sekä muiden lääkärintarkastusten ajalta seuraavasti:

ANSIONMENETYKSEN KORVAAMISEN EDELLYTYKSET LÄÄKÄRINTARKASTUKSEN AJALTA:

1. Lakisääteiset lääkärintarkastukset

Työnantaja korvaa työntekijälle ansionmenetyksen hänen lakisääteistä työterveyshuoltoa koskevan valtioneuvoston päätöksen (1484/01) tarkoittamissa ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmissa hyväksytyissä työsuhteen aikana suoritettavissa terveystarkastuksissa sekä niihin liittyvissä matkoissa menettämältään säännöllisiä työtunteja vastaavalta ajalta. Samoin menetellään tapauksissa, joissa on kysymys nuorista työntekijöistä annetussa laissa (998/93) ja säteilylaissa (592/91) sekä terveydensuojelulaissa (763/94) tarkoitetuista tutkimuksista.

Työntekijälle, joka lähetetään edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin tutkimuksiin tai määrätään tällaisessa tutkimuksessa jälkitarkastukseen, suorittaa työnantaja korvauksen myös välttämättömistä matkakustannuksista. Mikäli tutkimukset tai jälkitarkastus tehdään muulla paikkakunnalla, maksaa työnantaja myös päivärahan.

Mikäli tarkastus tapahtuu työntekijän vapaa-aikana, maksetaan työntekijälle korvauksena ylimääräisistä kuluista summa, joka vastaa sairausvakuutuslain mukaista vähimmäispäivärahaa.

2. Muut lääkärintarkastukset

Ansiomenetyksen korvattavuuden edellytykset ovat seuraavat:

Perusedellytykset

Kysymyksessä on oltava sairastumis- tai tapaturmatapaus, jossa on välttämätöntä päästä nopeasti lääkärintarkastukseen.

Työntekijän on esitettävä lääkärintarkastuksesta työnantajan hyväksymä selvitys (esim. lääkärintodistus tai lääkärinpalkkiokuitti) sekä työnantajan pyytäessä selvitys siitä, kuinka kauan lääkärintarkastus odotus- ja kohtuullisine matka-aikoinen kesti.

Muissa kuin edellä mainitussa kohdassa tarkoitetuissa sairastumis- tai tapaturmatapauksissa edellytetään, että työntekijä varaa vastaanottoajan työaikana vain, jos se ei ole kohtuullisen ajan (esim. normaalitapauksissa viikon) kuluessa saatavissa työajan ulkopuolella. Työntekijän on esitettävä luotettava selvitys siitä, ettei hän ole voinut saada vastaanottoa työajan ulkopuolella.

Työntekijän on ilmoitettava lääkäriin menostaan etukäteen työnantajalle. Jos ilmoitusta ei ylivoimaisen esteen takia voida tehdä etukäteen, ilmoitus on tehtävä välittömästi, kun se on mahdollista.

Läkärintarkastus on järjestettävä työajan tarpeetonta menetystä välttäten. Mikäli työntekijä saa lääkärintarkastuksen ajalta sairausajan palkkaa, ei korvausta ansiomenetyksestä lääkärintarkastusta koskevien sopimusmääräysten nojalla suoriteta. Korvausta ei suoriteta myöskään sairausajan palkkamääräysten edellyttämänä karenssipäivänä suoritettuna lääkärintarkastuksen ajalta.

Milloin sairaus on johtunut omasta törkeästä tuottamuksesta tai tahallisuudesta, ei ansionmenetystä korvata.

Erityisedellytykset

Ansionmenetyks korvataan:

Uusi tai uusiutuva sairaus

- sellaisen lääkärintarkastuksen ajalta, jossa todetaan työntekijän sairaus.
- lääkärin tutkimustoimenpiteestä johtuneen, enintään vuorokauden kestäneen työkyvyttömyyden ajalta.
- milloin työntekijä sairausoireiden vuoksi on otettu sairaalaan tarkkailtavaksi tai tutkittavaksi. Tällöin noudatetaan sairausajan palkkamääräyksiä.

Aikaisemmin todettu sairaus

- Kroonisen sairauden edellyttämän lääkärintarkastuksen ajalta, edellyttäen, että kysymyksessä on ao. erikoisalan lääkärin suorittama tarkastus hoidon määrittelemiseksi.
- Sairauden olennaisesti pahentuessa, minkä vuoksi työntekijän on ollut tarpeen hakeutua lääkärintarkastukseen.
- Hoidon määrittelemiseksi tarpeellisen ao. erikoisalan lääkärintarkastuksen ajalta, jossa annetaan määräys apuvälineen, esim. silmälasien hankkimiseksi.
- Muun aikaisemmin todetun sairauden hoidon määrittelemiseksi tarpeellisen lääkärintarkastuksen ajalta vain, jos lääkärin palveluja ei ole saatavissa työajan ulkopuolella.
- Syöpäsairauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttaman työkyvyttömyyden ajalta. Tällöin noudatetaan sairausajan palkkamääräyksiä.

Laboratorio- ja röntgentutkimukset

- Korvattavaan lääkärintarkastukseen välittömästi liittyvän laboratorio- ja röntgentutkimuksen ajalta. Laboratorio- ja röntgentutkimuksen tulee olla lääkärin määräämä ja siten osa tarkastusta. Erillisen laboratorio- ja röntgentutkimuksen ajalta aiheutuva ansionmenetyks korvataan vain, jos työntekijällä ei ole mahdollisuutta päästä em. laboratorio- tai röntgentutkimukseen työajan ulkopuolella tai jos sairaus edellyttää tutkimuksen suorittamista ainoastaan tiettyinä vuorokauden ajankohtana. Tällainen ajankohtavaatimus tulee selvittää lääkärintodistuksella.

Raskauteen liittyvät lääkärintarkastukset ja tutkimukset

- Sairausvakuutuslain mukaisen äitiysrahan saamisen edellytyksenä olevan lääkärin tai terveyskeskuksen todistuksen hankkimiseksi välttämättömän tarkastuksen sekä synnytystä edeltävien lääketieteellisten tutkimusten (TSL 4:8.2 §) ajalta, ellei työntekijä ole saanut vastaanottoa työajan ulkopuolella. Edellytyksenä on, että tarkastus tai tutkimus on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttämällä.

Työntekijän on pyynnöstä esitettävä työnantajalle selvitys tutkimuksen liittymisestä raskauteen sekä sen suorittamisen välttämättömyydestä työaikana.

Äkillinen hammassairaus

- Jos äkillinen hammassairaus ennen hoitotoimenpiteitä aiheuttaa työntekijän työkyvyttömyyden, joka vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa, hoitotoimenpiteen ajalta, mikäli hänen ei onnistu saada hoitoa työajan ulkopuolella. Työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.

3. Laskenta

Edellä olevissa kohdissa 1 ja 2 tarkoitettu ansionmenetys määräytyy ao. työehtosopimuksen sairausajan palkan laskenta- ja yhteensovitus sääntöjen mukaan.

33 § Ryhmähenkivakuutus

Ryhmähenkivakuutus järjestetään keskusjärjestösopimuksen mukaisesti.

34 § Työsuhdeasunto

Seuraavat määräykset koskevat laissa asuinhuoneiston vuokrauksesta tarkoitettua työsuhdeasuntoa.

Vuokran suuruus

Työsuhdeasunnosta peritään verohallituksen vahvistaman asuntoedun ennakonpidätysarvon mukaista vuokraa. Vuokraa korotetaan vastaamaan uutta asuntoedun ennakonpidätysarvoa ilmoittamalla siitä vuokralaiselle kirjallisesti. Korotus tulee voimaan sen vuokranmaksukauden alusta, joka lähinnä seuraa ilmoituksen tekemistä. Lisätietoa www.vero.fi.

Verohallituksen verotoimistolle antaman yhtenäistämisohjeen mukaan voidaan työsuhdeasuntojen luontoisetuarvoja alentaa 15 prosenttia verohallituksen luontoisetupäätöksen mukaisista arvoista silloin, kun on kysymys sellaisten talonmiesten asunnoista, joiden toimenkuvaan kuuluvat myös asukkaiden käynnit. Alennuksen myöntämisen edellytyksenä ei ole se, että työntekijälle maksetaan työehtosopimuksen mukaista vastaanottokorvausta.

Kun työntekijä on opintovapaalla, joka kestää yli kolme kuukautta, niin kolme kuukautta ylittävältä ajanjaksolta työntekijän on maksettava käypää vuokraa, jona on pidettävä asumistukilain nojalla vahvistettua vuokraa.

Vastaanottokorvaus

Kun työntekijä ottaa asunnossaan työnantajan määräyksestä vastaan asukkaita, maksetaan työntekijälle vastaanottokorvausta seuraavasti riippuen työntekijän hoidettavana olevan kiinteistön huoneistojen lukumäärästä:

Huoneistojen lukumäärä	Euroa/kk
10-35	33,64 €
36-100	47,10 €
101-	65,60 €

Asukkaiden vastaanotolla tarkoitetaan sitä, että työntekijä hoitaa asunnossaan työnantajan määräyksestä saunan, talopesulan tms. taloyhtiön yleisten tilojen varausta tai rahastusta. Avainten luovutus ja palautus eivät oikeuta vastaanotto-korvaukseen.

Mikäli asukkaiden vastaanotto on järjestetty muualla kuin työntekijän asunnossa, ei vastaanottokorvausta makseta.

Työsuhdeasunnon vuokrasuhteen päätyminen

Vuokralaisella on vuokrasuhteen kestoajasta riippumatta

- a) oikeus irtisanoa työsuhdeasunnon vuokrasopimus päättymään työsuhteen aikana 14 päivän kuluttua irtisanomisen suorittamisesta tai
- b) irtisanomisaikaa noudattamatta oikeus irtisanoa vuokrasopimus päättymään samanaikaisesti työsuhteen päättymisen kanssa.

Jos tehtävä työ edellyttää asumista määrättyssä kiinteistössä tai huoneistossa, niin työsuhteen jatkumisen edellytyksenä työntekijän irtisanoessa työsuhdeasunnon vuokrasopimuksen päättymään työsuhteen aikana on, että työnantaja tällaisen työsopimuksen muutoksen hyväksyy.

Vuokranantajalla on työsuhteen päättyessä sekä vuoden kuluessa työsuhteen päättymisestä oikeus irtisanoa vuokrasuhde käyttäen perusteena työsuhteen päättymistä.

Vuokranantajan irtisanomisaika on yksi kuukausi, koska työehtosopimuksen mukainen työ edellyttää asumista määrättyssä kiinteistössä tai huoneistossa. Se, että työ edellyttää asumista määrättyssä kiinteistössä tai huoneistossa, on lain asuinhuoneiston vuokrauksesta mukaan todettava kirjallisesti vuokra- tai työsopimuksessa, kun vuokrasopimus on tehty 1.12.1987 jälkeen. Kun vuokrasopimuksen päättymisperiaatteena käytetään työsuhteen päättymistä, vuokranantaja ei saa irtisanoa vuokrasopimusta päättymään ennen työsuhteen päätymistä.

Kun vuokranantaja irtisanoa vuokrasopimuksen työsuhteen kestäessä työsuhteen päättymisen vuoksi, irtisanomisaika alkaa sen kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, jonka aikana työsopimuksen irtisanomisaika alkaa kulua tai työsopimus ilman irtisanomisaikaa päättyy.

Työsuhdeasunnon hallinnan luovutus

Työsuhdeasunnon hallinnan luovutus ilman vuokranantajan lupaa on kielletty. Vuokralainen saa kuitenkin ilman vuokranantajan lupaa käyttää huoneistoa yhteisenä asuntona puolisonsa, lähisukulaisensa ja puolisonsa lähisukulaisten kanssa, jollei siitä aiheudu vuokranantajalle huomattavaa haittaa.

Vuokra työsuhteen päättymisen jälkeen

Kun työntekijä työsuhteen päätyttyä asuu huoneistossa, vuokraa voidaan ilman tuomioistuimen vahvistusta korottaa asumistukilain (408/75) nojalla vahvistetun suuruiseksi. Korotus tulee voimaan sen vuokranmaksukauden alusta, joka lähinnä seuraa kirjallisen korotusilmoituksen tekemistä.

Muita määräyksiä

Talonmiesperheeltä (talonmies itse, puoliso ja alaikäiset lapset) ei peritä lämminvesimaksua. Heille annetaan myös korvaukset saunan käyttövuoro kerran viikossa ja pesulan käyttövuoro tarvittaessa 2 kertaa kuukaudessa omiin tarkoituksiin. Näiden laitosten puuttuminen ei oikeuta mihinkään korvaukseen.

Vuokranantajan velvollisuus huolehtia huoneiston kunnosta, vuokranantajan oikeus huoneiston kunnan ja hoidon valvontaan sekä korjaus- ja muutostöihin ja vuokralaisen velvollisuudet huoneistoa käytettäessä määräytyvät asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain mukaisesti.

VI TYÖSUHTEEN PÄÄTTÄMINEN JA ERIMIELISYYKSIEN RATKAISEMINEN

35 § Työsopimuksen irtisanominen

Työsopimusta irtisanottaessa on otettava huomioon työehtosopimuksen ja työsopimuslain määräykset.

Irtisanomisaika

Työsopimuslaista poiketen noudatetaan työnantajan irtisanoessa työsopimuksen seuraavia irtisanomisaikoja:

Työsuhteen kesto keskeytyksettä	Irtisanomisaika
enintään 1 vuosi	1 kuukausi
yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	1,5 kuukautta
yli 5 vuotta ja enintään 10 vuotta	2 kuukautta
yli 10 vuotta	2,5 kuukautta

Työntekijän irtisanoessa työsopimuksen noudatetaan seuraavia irtisanomisaikoja:

Työsuhteen kesto keskeytyksettä	Irtisanomisaika
Työsuhde jatkunut enintään vuoden	14 vuorokautta
Työsuhde jatkunut yli vuoden	1 kuukausi

Puolella kuukaudella tarkoitetaan 15 kalenteripäivää.

Kun työntekijällä ei ole työsuhteasuntoa, työsopimuksen irtisanomisaika lasketaan kalenteriaikana irtisanomisesta lukien.

Kun työntekijällä on laissa asuinhuoneiston vuokrauksesta tarkoitettu työsuhteasunto ja kun asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain mukainen irtisanomisaika on enintään yksi kuukausi, työsopimus ja huoneenvuokrasopimus päättyvät samanaikaisesti kalenterikuukauden lopussa.

Sen sijaan, kun asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain mukainen irtisanomisaika on pidempi kuin yksi kuukausi (3 tai 6 kuukautta), työsopimuksen irtisanomisaika lasketaan kalenteriaikana irtisanomisesta lukien ja huoneenvuokrasopimuksen irtisanominen määräytyy erikseen asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain mukaisesti.

36 § Erimielisyyksien sovittelu

a) Neuvottelujärjestys

Jos työnantajan ja työntekijän välille ilmaantuu erimielisyyttä tämän sopimuksen soveltamisesta tai tulkintaa koskevassa asiassa, on työpaikalla pyrittävä sovintoon neuvottelemalla työnantajan ja työntekijän kanssa.

Neuvottelut on aloitettava viivytyksettä ja viimeistään 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun neuvotteluesitys on tehty.

Ellei asiaa saada työpaikalla selvitettyksi, se voidaan toisen osapuolen vaatimuksesta alistaa paikallisten yhdistysten (paikallinen asuntokiinteistöyhdistys/ammattiosaston valitsema pääluottamusmies) ratkaistavaksi.

Ellei asiaa saada yhdistystasollakaan selvitettyksi, se voidaan toisen osapuolen vaatimuksesta alistaa allekirjoittajaliittojen ratkaistavaksi

Ellei asiaa saada edellä olevan mukaista neuvottelumenettelyä käyttäen selvitettyksi, se voidaan työtuomioistuimesta annetun lain säätämin tavoin saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

b) Pöytäkirjan laatiminen

Kun erimielisyysasia alistetaan yhdistyksille tai liitoille, työnantajan ja työntekijän, yhdistysten ja liittojen välisistä neuvotteluista laaditaan pöytäkirja.

Pöytäkirjasta on ilmentävä erimielisyyden kohde ja molempien osapuolten kanta yksityiskohtaisine perusteluineen.

Malli työnantajan ja työntekijän sekä yhdistysten välisten neuvottelujen pöytäkirjasta on työehtosopimuksen liitteenä 3. Pöytäkirjat laaditaan kulloinkin kahtena kappaleena ja molemmat neuvotteluosapuolet allekirjoittavat ne.

Pöytäkirjat on toimitettava viivytyksettä yhdistyksiin tai liittoihin.

Liitot suosittelevat, että työnantaja ja työntekijä antavat sitovan valtuutuksen paikallisyhdistyksille ja liitoille, jotta erimielisyysasia voidaan osapuolia sitovasti sopia.

VII ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

37 § Paikallinen sopiminen

Eräissä työehtosopimusmääräyksissä mainittu paikallinen sopiminen on mahdollista työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti työnantajan ja työntekijän kesken. Sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei irtisanomisajasta ole muuta sovittu. Sopimus on solmittava kirjallisena, jos jompikumpi sopijapuoli sitä pyytää. Tässä tarkoitettu paikallinen sopimus on voimassaolevan työehtosopimuksen osa.

38 § Ammattiosaston valitsema pääluottamusmies

Ammattiosastolla on oikeus valita jäsenistönsä keskuudesta pääluottamusmies valvomaan tämän työehtosopimuksen noudattamista työpaikoilla. Pääluottamusmiehen tulee olla ammattiosaston jäsen ja ammatiltaan talonmies tai muutoin alaa hyvin tunteva työntekijä.

Ammattiosaston valitsemalla pääluottamusmiehellä on neuvotteluoikeus ammattiosaston toimialueella niiden työnantajien kanssa, jotka ovat velvollisia noudattamaan tätä työehtosopimusta. Pääluottamusmiehellä on oikeus saada riidanalaisesta asiasta kaikki sen selvittämisen kannalta tarvittavat tiedot. Neuvottelut on ensisijaisesti hoidettava pääluottamusmiehen työajan ulkopuolella.

Jos neuvottelut käydään pääluottamusmiehen työajalla, on pääluottamusmiehen ilmoitettava siitä työnantajalleen riittävän hyvissä ajoin.

Pääluottamusmiehelle aiheutuneet kulut ja ansionmenetyksen korvaa se työantaja, jonka asiasta on neuvoteltu.

Pääluottamusmiehen työnantajalle ei saa syntyä lisäkustannuksia tai muuta haittaa luottamustoimen hoitamisesta.

Pääluottamusmiehellä on oikeus osallistua ammattiyhdistyksen järjestämään luottamusmieskoulutukseen samoin perustein kuin luottamusmiessopimuksen mukaisilla luottamusmiehillä. Koulutuksesta mahdollisesti aiheutuvan ansionmenetyksen korvaamisesta sovitaan erikseen.

PT:n ja SAK:n välistä luottamusmiessopimusta sovelletaan vain niihin pääluottamusmiehiin, jotka ammattiosasto on työehtosopimusalan työnantajille kirjallisesti ilmoittanut. Luottamusmiessopimusta sovelletaan vain alan erikoispiirteet huomioiden. Erimielisyydet ratkaistaan liittojen välisissä neuvotteluissa.

39 § Ammattiyhdistyksen jäsenmaksujen perintä

Työntekijän aloitteesta ja edellytyksellä, että hän on antanut siihen valtuutuksen, työnantaja pidättää tämän sopimuksen allekirjoittaneen työntekijän ammattiliiton jäsenmaksun palkanmaksukuukausittain työntekijän kokonaispalkasta. Jäsenmaksu tilitetään palkanmaksukuukausittain työntekijän ammattiliiton pankki- tai postisiirtotilille.

Työntekijälle annetaan vuoden tai työsuhteen päätyttyä verotusta varten todistus pidätetystä summasta.

Työnantaja ei vastaa perintään liittyvistä erimielisyyksistä. Työnantajan on neljännesvuosittain tehtävä perityistä jäsenmaksuista työntekijäkohtainen selvitys maksun maksajalle.

40 § Työrauhavelvoite

Kaikki työtaistelutoimenpiteet tämän työehtosopimuksen voimassa ollessa on kielletty.

Liitot ja niiden alayhdistykset ovat velvollisia lisäksi valvomaan, etteivät sopimukseen sidotut yhdistykset, työnantajat ja työntekijät ryhdy työtaistelutoimenpiteisiin.

41 § Sopimuksen voimassaoloaika

Tämä sopimus on voimassa 30.4.2012 saakka ja jatkuu edelleen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kaksi kuukautta ennen sopimuksen lakkaamispäivää jommaltakummalta puolen kirjallisesti irtisanota.

42 § Muutosesitys

Jos työehtosopimus irtisanotaan kokonaisuudessaan tai joiltakin osin, on vastapuolelle annettava irtisanomista seuraavassa ensimmäisessä neuvottelussa muutosesitys kirjallisesti. Asianosaiset ovat velvolliset heti irtisanomisen tapahduttua ryhtymään neuvotteluihin uuden työehtosopimuksen aikaansaamiseksi.

43 § Sopimusasiakirjat

Tätä sopimusta on laadittu kaksi kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 20. päivänä toukokuuta 2010

KIINTEISTÖPALVELUT ry

PALVELUALOJEN AMMATTILIITTO PAM ry

PÖYTÄKIRJA TALONMIEHEN TYÖTÄ JA SIIVOUSTA KOSKEVAN TYÖEHTOSOPIMUKSEN SOLMIMISEKSI

Kiinteistöpalvelut ry ja Palvelualojen ammattiliitto PAM ry ovat sopineet talonmiehen työtä ja siivousta koskevan työehtosopimuksen solmimisesta vuosille 2010 – 2012.

1. Sopimuskausi

Talonmiehen työtä ja siivousta koskeva työehtosopimus solmitaan sopimuskaudeksi 1.4.2010 – 30.4.2012

2. Palkankorotukset vuonna 2010

Työehtosopimuksen pistearvoja, vähimmäispalkkoja sekä nurmikonhoitopalkkioita, sauna- ja talopesulakorvauksia ja päivystyskorvausta korotetaan 0,8 %:n suuruisella yleiskorotuksella 1.5.2010 alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

3. Palkankorotukset vuonna 2011

Työehtosopimuksen pistearvoja, vähimmäispalkkoja sekä nurmikonhoitopalkkioita, sauna- ja talopesulakorvauksia ja päivystyskorvausta korotetaan 1,3 %:n suuruisella yleiskorotuksella 1.5.2011 alkavan palkanmaksukauden alusta lukien.

4. Työryhmä

Osapuolet perustavat työryhmän, jonka tehtävänä on uudistaa talonmiehen työtä ja siivousta koskeva työehtosopimus. Uudistettu työehtosopimus otetaan käyttöön seuraavan sopimuskauden alusta.

5. Matkakustannusten korvaaminen

Verovapaaksi katsottavat matkakustannuskorvaukset työehtosopimuksen voimassaoloaikana määräytyvät verohallituksen päätöksen mukaisesti.

Helsingissä 20. päivänä toukokuuta 2010

KIINTEISTÖPALVELUT ry

PALVELUALOJEN AMMATTILIITTO PAM ry

LIPUTUSOHJEET

Liputus alkaa klo 08.00 ja päättyy auringon laskiessa, kuitenkin viimeistään klo 21.00. Em. aikoihin on kaksi poikkeusta: juhannus, Suomen lipun päivä, ja itsenäisyyspäivä. Juhannuksen, Suomen lipun päivän, liputus alkaa juhannusaattona klo 18.00 ja päättyy yhdenjaksoisen liputuksen jälkeen juhannuspäivänä klo 21.00. Itsenäisyyspäivänä ja sellaisena vaalipäivänä, jolloin äänestys päättyy auringonlaskun jälkeen, liputus päättyy klo 20.00.

Virallisia liputuspäiviä ovat:

- 1) helmikuun 28. päivä, Kalevalan päivä, suomalaisen kulttuurin päivä
- 2) toukokuun 1. päivä, vappu, suomalaisen työn päivä
- 3) toukokuun toinen sunnuntai, äitienpäivä
- 4) kesäkuun 4. päivä, puolustusvoimain lippujuhlan päivä
- 5) kesäkuun 20. päivän ja 26. päivän välinen lauantai, juhannus, Suomen lipun päivä
- 6) joulukuun 6. päivä, itsenäisyyspäivä
- 7) päivä, jolloin toimitetaan valtiolliset vaalit, kunnalliset vaalit, Euroopan parlamentin edustajien vaalit tai neuvoa-antava kansanäänestys koko maassa
- 8) päivä, jolloin tasavallan presidentti astuu toimeensa

Yleisiä liputuspäiviä ovat:

- 1) helmikuun 5. päivä, Runebergin päivä
- 2) maaliskuun 19. päivä, Minna Canthin päivä, tasa-arvon päivä
- 3) huhtikuun 9. päivä, Mikael Agricolan päivä, Suomen kielen päivä
- 4) huhtikuun 27. päivä, kansallinen veteraanipäivä
- 5) toukokuun 12. päivä, Snellmanin päivä, suomalaisuuden päivä
- 6) toukokuun kolmas sunnuntai, kaatuneiden muistopäivä
- 7) heinäkuun 6. päivä, Eino Leinon päivä, runon ja suven päivä
- 8) lokakuun 10. päivä, Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä
- 9) lokakuun 24. päivä, Yhdistyneiden Kansakuntien päivä
- 10) marraskuun 6. päivä, svenska dagen, ruotsalaisuuden päivä
- 11) marraskuun toinen sunnuntai, isänpäivä

Suruliputus

Suruliputuksessa lippu lasketaan puolitankoon. Ensin lippu nostetaan salon huippuun ja lasketaan sitten kolmanneksen salon mittaa alas, jolloin lipun alareuna on salon keskikohdalla.

Seinä- ja kattotangoissa lippu on suruliputuksessa keskellä tankoa siten, että lipun ja tangon keskikohdat yhtyvät.

Puolitangossa olevaa lippua laskettaessa se ensin nostetaan huippuun ja lasketaan sieltä alas.

Suruliputus suoritetaan kuolinpäivänä tai sitä seuraavana päivänä ja kestää iltaan asti.

Hautajaispäivänä suruliputetaan klo 08.00 lähtien siunaustilaisuuden päättymiseen asti, minkä jälkeen lippu nostetaan lopuksi päivää ylös.

Jos suruliputus sattuu viralliseksi tai yleiseksi liputuspäiväksi, liputtaa surutalo tällöinkin puolitangossa. Hautajaispäivänä suruliputus suositellaan lopetettavaksi hautajais-ten jälkeen ja jo klo 16.00 mennessä, jonka jälkeen lippu nostetaan ylös.

Järjestölipuilla ei liputeta, mutta ne voivat osallistua siunaustilaisuuteen kantolippuina. Tällöin järjestölipun tankoon, kärkinupin juureen solmitaan surunauha, jonka leveys on 10–15 cm ja pituus sellainen, että alempi nauha riippuu lipun alareunan tasalla ja ylempi on 2/3 lipun korkeudesta.

Suomen lippuun ei saa asettaa surunauhaa.

VIIKOITTAISEN VAPAA-AJAN MÄÄRÄYTYMINEN

	Viikkotyöaika	Työviikko		Viikkolepo	
Päätoiminen talonmies	40 tuntia	35 kevät-, kesä- ja syysviikkoina esim. huhti-marraskuu	talviaikana esim. joulumaaliskuu	35 kevät-, kesä- ja syysviikkoina esim. huhti-marraskuu	talviaikana esim. joulumaaliskuu
		5-päiväinen	5-päiväinen	joka viikko	joka viikko
Osapäivätoiminen talonmies	yli 22 tuntia $146,7 \times 0,15 = 22,01$	5-päiväinen	6-päiväinen	joka viikko	joka viikko
Osapäivätoiminen talonmies	alle 22 tuntia $146,6 \times 0,15 = 21,99$	5-päiväinen	6- tai 7-päiväinen (joka toinen viikko)	joka viikko	joka toinen viikko

Niillä osapäivätoimisilla talonmiehillä, joiden pistemäärä on vähintään 267, on edelleen 5-päiväinen työviikko 30 kevät-, kesä- ja syysviikon ja 6-päiväinen työviikko 22 talviviikon aikana.

VÄKIVALLAN UHAN TORJUMISTA KOSKEVA PÖYTÄKIRJA

Uhan arviointi

Työnantajan työturvallisuuslain mukainen vaaranarviointi tulee palvelutyötehtävissä sisältää myös työpaikkaan kohdistuvan väkivallan uhan arvioinnin, jonka päivitystarve kartoitetaan vähintään kerran kalenterivuodessa.

Arvioinnissa otetaan huomioon muun muassa työskentely yksin, varsinkin ilta- ja yö-aikaan sekä työkohteeseen kohdistuneet ja työkohteen lähiympäristössä sattuneet väkivaltatapaukset

Arvioidun vaaran perusteella työnantajan tulee järjestää työ ja työolosuhteet siten, että väkivallan uhkaa voidaan torjua tai vähentää.

Uhan torjunta

Työsopimusta tehtäessä selvitetään työntekijälle työhön sisältyvä mahdollinen yksintyöskentely ja sen työturvallisuusriskit.

Väkivallanuhkaa voidaan torjua muun muassa:

- laatimalla menettelytapaohjeet väkivaltatilanteen varalle
- antamalla työntekijälle riittävä opastus tai koulutus käytössä oleviin turva- ja hälytysjärjestelmiin
- varmistamalla yhteydensaanti poliisiin tai vartiointiliikkeeseen, esimerkiksi puhelimella

Uhkatilanteiden jälkihoito

Työnantaja järjestää tarvittavan jälkihoidon.

ERIMIELISYYSMUISTION MALLI

OSALLISTUVAT YHDISTYKSET

PÖYTÄKIRJAN NRO

ERIMIELISYYSNEUVOTTELU

---

1. AIKA

---

2. PAIKKA

---

3. LÄSNÄ

---

4. ERIMIELISYYSASIA JA ASIANOMAISET

---

5. JÄSENYYSVARMISTUS

---

6. KANNANOTOT

---

7. NEUVOTTELUTULOS

---

8. ALISTUS

---

9. ALLEKIRJOITUKSET

LÄHETETTY

JATKOTOIMENPITEET

LIITTEET

ASIAHAKEMISTO

Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuminen	26	Päivystyskorvaus	16
Ammattitaitolisät	15	Reserviläispalkka	17
Ammattiyhdistyksen jäsenmaksujen perintä	38	Ryhmähenkivakuutus	34
Erimielisyyksien sovittelu	37	Sairausajan palkka	25, 27
Erimielisyysmuistion malli	45	Siivoustyö	6
Hoitovapaa	30	Sivutoimet	4
Irtisanomisaika	36	Sopimuksen voimassaoloaika	39
Jätehuolto	10	Soveltamisala	4
Koeaika	4	Talopesulan hoito	13
Kokemusvuosilisät	15	Talosaunan hoito	13
Likaisentyön lisä	17	Työaika	18, 21
Liputusohjeet	41	Työnjohto	4
Lomaraha	23	Työrauhavelvoite	38
Luottamusmies	38	Työsopimuksen irtisanominen	36
Lämmitys	9	Työsopimuksen solmiminen	4
Lääkärintarkastukset	31	Työsuhdeasunto	34
Nurmikonhoito	12	Työsuhteen päättäminen	36
Osa-ajan palkka	17	Työvälineet	7
Ovien avausmaksu	18	Ulkopuhtaanapito	6, 8
Paikallinen sopiminen	37	Vapaapäivät	21
Paikkakuntakalleusluokitus	15	Vapunpäivä	22
Palkanlaskenta-aika työsuhteen päättyessä	17	Vastaanottokorvaus	34
Palkanmaksuajankohta	17	Viikoittainen vapaa-aika	20
Palkkahinnoitteluperusteet	8	Viivästyskorko	17
Palkkamääräykset	14	Vuosiloma	22
Pistearvot	14	Vuosilomapalkka	23
Porrassiivous	11	vähimmäispalkat	14
Puhelinkorvaus	17	Yleisluontoiset tehtävät	5
		Ylityökorvaukset	22
		Yötyö	22